

Flygtningenævnets baggrundsmateriale

Bilagsnr.:	468
Land:	Iran
Kilde:	Dansk Flygtningehjælp
Titel:	Landeprofil Iran
Udgivet:	1. december 2011
Optaget på baggrundsmaterialet:	13. december 2011

IRAN
December 2011

Map No. 3891 Rev. 1 UNITED NATIONS
January 2004

Department of Peacekeeping Operations
Cartographic Section

Dansk Flygtningehjælps landeprofiler er et uddrag af aktuelle, asylrelevante baggrundsoplysninger om et enkelt land. Landeprofilerne er baseret på oplysninger indsamlet af andre aktører og er således ikke et udtryk for Dansk Flygtningehjælps egne oplysninger eller holdninger. Dansk Flygtningehjælp er en privat, humanitær organisation, der arbejder med flygtninge og fordrevne i mere end tredive lande samt med rådgivning af asylansøgere i Danmark.

1	BAGGRUND.....	4
2	DEN SENESTE POLITISKE UDVIKLING	5
2.1	PRÆSIDENTVALGET I JUNI 2009	5
2.2	DEN POLITISKE UDVIKLING EFTER PRÆSIDENTVALGET I 2009.....	6
3.1	GENERELT	7
3.2	DEMONSTRATIONER I FORBINDELSE MED PRÆSIDENTVALGET.....	7
3.3	ANDRE DEMONSTRATIONER I EFTERÅRET OG VINTEREN 2009	8
3.4	MYNDIGHEDSUDØVELSE - SIKKERHEDSAPPARATET	9
3.4.1	<i>Revolutionsgardisterne – Pasdaran</i>	9
3.4.2	<i>Basij</i>	9
3.4.3	<i>Ansar-e Hezbollah</i>	10
3.5	RETSSYSTEMET	10
3.6	TORTUR	11
3.7	DØDSSTRAF	13
3.8	RELIGIØSE MINDRETAL	14
3.8.1	<i>Jøder</i>	15
3.8.2	<i>Kristne</i>	16
3.8.3	<i>Baha'i</i>	17
3.8.4	<i>Sufier</i>	18
3.8.5	<i>Konvertitter</i>	19
3.9	ETNISKE MINORITETER.....	20
3.9.1	<i>Azerier</i>	20
3.9.2	<i>Kurdere</i>	21
3.9.3	<i>Arabere</i>	22
3.9.4	<i>Baluchere</i>	23
3.10	YTRINGS- OG PRESSEFRIHED	24
3.11	MENNESKERETTIGHEDSFORKÆMPERE.....	26
3.12	KVINDER.....	28
3.13	ÆRESDRAB	30
3.14	UTROSKAB.....	30
3.15	HOMOSEKSUELLE.....	31
3.16	POLITISK OPPOSITION.....	32
3.16.1	<i>Mojahedin-e Khalq Organisation – MEK/MKO (også kendt som People's Mojahedin Organisation of Iran (PMOI)</i>	32
3.16.2	<i>Kurdish Democratic Party of Iran (KDPI)</i>	33
3.16.3	<i>Komala</i>	33
3.16.4	<i>Kurdistan Independent Life Party (PJAK)</i>	34
3.16.5	<i>Jondallah eller People's Resistant Movement of Iran (PRMI)</i>	34
3.16.6	<i>Studenterdemonstrationer</i>	35
3.17	RETURNERING AF AFVISTE ASYLANSØGERE TIL IRAN	35
3.18	ULOVLIG UDREJSE – DOM FRA DEN EUROPÆISKE MENNESKERETTIGHEDSDOMSTOL.....	36
3.18.1	<i>Vurderingen af om ansøgeren havde været forfulgt i Iran</i>	37
3.18.2	<i>Vurderingen af om ansøger ville risikere forfølgelse ved en tilbagevenden til Iran</i>	37
4.	DANSK ASYLPRAKSIS.....	38
4.1	PRÆSIDENTVALGET 2009 OG DEN GRØNNE BEVÆGELSE	39
4.2	ETNISKE OG RELIGIØSE MINORITETER	40
4.3	POLITISK OPPOSITION, HERUNDER KURDERES RETTIGHEDER.....	41
4.4	FORFØLGELSE GRUNDET FØR- ELLER UDENOMSÆGTESKABELIGE FORHOLD	42
4.5	MODSÆTNINGSFORHOLD TIL SIKKERHEDS- OG EFTERRETNINGSTJENESTEN	43
4.6	AFSLAG.....	43
5.	RIGSPOLITIETS STATUS PÅ ARBEJDET MED UDSENDELSE AF AFVISTE ASYLANSØGERE TIL IRAN	44
6.	LITTERATURLISTE	45

1 Baggrund

Iran ligger i det sydvestlige Asien og er omgivet af nabolandene Irak, Tyrkiet, Armenien, Aserbajdsjan, Turkmenistan, Afghanistan og Pakistan. Landet er ca. 1,6 millioner km² stort og har en befolkning på ca. 74,7 millioner¹.

Den iranske islamiske republik blev oprettet i 1979, efter at Iran havde været et monarki under ledelse af en shah. Efter en langvarig periode med stabilitet blev den økonomiske situation i 1977 forværret, og oppositionen mod shahen begyndte at vokse betydeligt. Oppositionen bestod blandt andet af venstreorienterede, liberale og islamiske aktivister, og de stærkeste viste sig snart at være støtter til Ayatollah Ruhollah Khomeini, som på daværende tidspunkt var i eksil i Paris. Efter en periode med strejker og demonstrationer blev shahen tvunget til at forlade Iran i januar 1979, og Khomeini kom til landet umiddelbart efter. Iran blev efterfølgende erklæret for en islamisk stat.

Khomeini blev udnævnt til faghih, religiøs overhoved, og Ali Khamenei blev valgt til præsident i oktober 1979. Efter Khomeinis død i 1989 blev Khamenei udnævnt til faghih.

Fra 1997 til 2005 var Mohammed Khatami præsident. Khatami blev hovedsageligt valgt af unge, kvinder og middelklassen på et reformprogram om etablering af politiske partier, indførelse af retsstatsprincipper og en socialt orienteret politik.

Iran har gennem de seneste år været præget af kamp mellem de reformvenlige kræfter og de religiøse konservative. Reformisterne havde indtil parlamentsvalget i februar 2004 flertal i parlamentet, mens de konservative hele tiden har kontrolleret magtapparatet gennem Vogternes Råd (Guardian Council)², der overvåger al lovgivnings overensstemmelse med islamiske og forfatningsmæssige principper. Resultatet har været, at de reformer, som Khatami lovede, kun i begrænset omfang er blevet gennemført. Dette har medført stor frustration og modløshed i befolkningen. I forbindelse med parlamentsvalget i 2004 nedlagde Vogternes Råd forbud mod et betydeligt antal af de reformvenlige kandidater, og resultatet af valget blev en stor sejr til de konservative.

¹ Tal for 2009 fra UNFPAs landeprofil på Iran: <http://iran.unfpa.org/Country%20Profile.asp>

² Vogternes Råd er det øverste lovgivningsmæssige organ i Iran. Der er ikke valg til rådet, som består af seks konservative teologer, udpeget af Irans "Øverste Leder" og seks jurister, udpeget af retsvæsenet og godkendt af parlamentet. Rådet har blandt andet beføjelse til at nedlægge veto mod ethvert lovforslag, som det anser for at være uforeneligt med forfatningen og islamisk lov, og skal godkende kandidater til parlamentsvalget.

Ahmadinejad, der har en fortid som borgmester i Teheran, kommer fra en dybt religiøs arbejderfamilie. Hans tilhængere er at finde blandt landbefolkningen, den fattige bybefolkning og de religiøse konservative. Hvor de reform-orienterede kandidater fokuserede på menneskerettigheder, demokrati og social liberalisering koncentrerede Ahmadinejads valgkamp sig først og fremmest om bekæmpelse af fattigdom, arbejdsløshed og korruption.

I juni 2005 blev den stærkt konservative Mahmoud Ahmadinejad valgt som Khatamis efterfølger. I et land præget af stor arbejdsløshed og inflation blev han fremstillet, og af mange opfattet, som en folkets mand, der forstod sig på iranernes hverdagsproblemer.

Da der i marts 2008 blev afholdt valg til parlamentet, fik de konservative 69 % af de 290 pladser i parlamentet. Mange reformvenlige kandidater fik ikke lov at stille op til valget, og stemmeprocenten ved anden runde af valget var nede på 25.³

2 Den seneste politiske udvikling

2.1 Præsidentvalget i juni 2009

Den 12. juni 2009 blev der afholdt præsidentvalg for 10. gang i Irans historie. Flere end 450 kandidater søgte om tilladelse til at opstille til valget, men kun fire kandidater blev godkendt af Vogternes Råd. Den mest fremtrædende modkandidat til den siddende præsident Mahmoud Ahmadinejad var oppositionslederen Mir-Hossein Mousavi (tidligere premierminister i perioden 1981-1989) fra Det Islamiske Republikanske Parti.

Ifølge det officielle valgresultat opnåede Mahmoud Ahmadinejad 62,6 % af stemmerne, mens Mir-Hossein Mousavi fik 33,8 %. Umiddelbart efter offentliggørelsen af dette resultat startede en spontan folkelig reaktion i Teheran mod det, som af nogle opfattedes som et manipuleret og fejlagtigt valgresultat. De massive demonstrationer i ugerne efter valget blev støttet af den tabende kandidat Mir-Hossein Mousavi og til dels af den tidligere præsident Mohammed Khatami, som satte spørgsmålstegn ved valgets legitimitet. Vogternes Råd, som endeligt skal godkende et valg, afviste alle officielle protester, da der ikke kunne fremlægges egentligt bevis for valgsvindel, og de udråbte Mahmoud Ahmadinejad som valgets vinder.⁴

³ Ovenstående gennemgang af Irans historie indtil 2009 er baseret på oplysninger taget fra www.denstoredanske.dk og www.leksicon.org

⁴ BBC, Timeline: Iran (A chronology of events), opdateret 10. maj 2011

Efterfølgende analyser af valgdata påviser ifølge US State Department's årsrapport fra 2009⁵ en række irregulareteter, heriblandt en stemmeafgivelse på mere end 100 % blandt stemmeberettigede i to provinser.

Der blev i løbet af efteråret og vinteren 2009 afholdt flere demonstrationer, som med vold og fatale konsekvenser blev opløst af sikkerhedsstyrkerne og det religiøse politi Basij. Blandt demonstrationerne, som omtales nærmere i følgende afsnit, var 30-års dagen for besættelsen af USA's ambassade i Teheran den 4. november 1979, hvor 53 amerikanere blev holdt som gidsler i 444 dage, National Student Day den 7. december og den shia-religiøse helligdag Ashura den 27. december.

2.2 Den politiske udvikling efter præsidentvalget i 2009

Konfrontationerne efter valget i 2009 skabte et nyt politisk landskab, hvor en løst sammentømret alliance af Revolutionsgarden og andre hardliners kæmpede mod stadig mere frustrerede religiøse shi'iter og politikere lige fra reformister til moderate konservative. Skiftet omfattede også en forringelse af grundlæggende friheder og en stigende militarisering af politiske anliggender. Som tegn på hardline ledernes bekymringer om svindende folkelig og elitær opbakning, vedtog parlamentet i juli 2010 at udsætte lokalvalg planlagt til slutningen af 2010 indtil 2013.⁶

Ifølge BBC tyder rapporteringer på, at de iranske oppositionsledere Mir Hossein Mousavi og Mehdi Karroubi samt deres koner den 28. februar 2011 er blevet hentet fra deres hjem af sikkerhedsstyrker. En hjemmeside tæt på Mousavi hævder, at mændene er blevet taget til Heshmatiyeh fængslet i Teheran. Den iranske regering nægter dog dette. Både Mousavi og Karroubi havde opfordret til demonstrationer i Iran i lyset af opstandene i Tunesien og i Egypten.⁷

Ifølge kilder fra Irans opposition blev mere end 200 mennesker anholdt tirsdag den 1. marts 2011, mens de protesterede i Teheran over tilbageholdelsen af Mir Hossein Mousavi og Mehdi Karroubi. Oppositionshjemmesider sagde, at sikkerhedstjenesten havde omringet demonstranter flere steder i hovedstaden og blev hjulpet af civilklædt politi. Yderligere 40 personer blev efter sigende tilbageholdt i byen Isfahan.⁸

⁵ US Department of State: 2009 Human Rights Report Iran, 11. marts 2010

⁶ Freedom House, Freedom in the World - Iran 2011, 12. maj 2011

⁷ BBC, Iran: Mir Hossein Mousavi and Mehdi Karroubi 'arrested'

⁸ BBC, Iran opposition: Over 200 'arrested' in Tuesday protest

3 Menneskerettighedssituationen

3.1 Generelt

Menneskerettighedssituationen er meget kritisabel og forværres ifølge flere rapporter betragteligt år for år. Mange kilder har peget på en markant forværring, siden de konservative med Ahmadinejad i spidsen kom til magten i 2005 og samme kilder fremhæver en betragtelig forværring af menneskerettighedssituationen efter præsidentvalget i juni 2009. Forværringen afspejles blandt andet i et stigende antal fængslinger og henrettelser. Overtrædelser af menneskerettighederne omfatter blandt andet udenretlige og vilkårlige henrettelser, anvendelse af tortur, vilkårlige arrestationer, urimelige fængselsvilkår, manglende retsbeskyttelse, unfair rettergang, forfølgelse af politiske dissidenter og menneskerettigheds-forkæmpere, diskrimination af kvinder, religiøse og etniske mindretal samt restriktioner i blandt andet forsamlings-, ytrings-, bevægelses- og religionsfriheden.⁹

3.2 Demonstrationer i forbindelse med præsidentvalget

I forbindelse med de folkelige demonstrationer i kølvandet på præsidentvalget i juni 2009 slog myndighederne og Basij hårdt ned på demonstranterne. De officielle iranske meldinger lyder på 37 dræbte demonstranter, mens menneskerettighedsorganisationer mener, at antallet af dræbte kan være over 200¹⁰. De iranske myndigheder vurderede i august 2009, at man havde arresteret ca. 4000 personer, hvoraf 3700 blev løsladt efter en uge. Amnesty Internationals årsrapport 2010 peger på, at der ved udgangen af 2009 var flere end 5000 personer frihedsberøvet som følge af uroligheder efter valget i juni 2009.

Teherans borgmester Mohammad Bagher Ghalibaf vurderede, at omkring 3 million mennesker deltog i demonstrationerne den 20. juni 2009.¹¹

De iranske myndigheder forbød journalister at rapportere fra demonstrationerne og flere internationale medier kunne konstatere, at deres hjemmesider var blevet blokeret, ligesom de iranske myndigheder krævede, at journalister skulle have en særlig tilladelse til at dække historier om valget.¹²

Særlig international opmærksomhed fik drabet på den unge kvinde Neda Agha Soltan, der blev skudt ned den 20. juni 2009 under en af demonstrationerne mod valgresultatet.¹³ Drabet, der blev filmet med

⁹ Amnesty International, Iran – Amnesty International Report 2010, Freedom House, Country Report Iran 2011

¹⁰ US Department of State: 2009 Human Rights Report Iran, 11. marts 2010

¹¹ International campaign for human rights in Iran, Accelerating Slide into Dictatorship - Human Rights in Iran since 12 June 2009, 21. September 2009

¹² Freedom House, Freedom in the World - Iran 2010

¹³ New York Times, artikel "In a Death Seen Around the World, a Symbol of Iranian Protests", 22. juni 2009

mobiltelefon og efterfølgende distribueret over Internettet, førte til en intensiveret international kritik af de iranske myndigheders håndtering af demonstrationerne.

I august 2009 indledtes retssagerne mod de første omkring 100 demonstranter anklaget for medvirken til uroligheder, hærværk mod offentlig ejendom og tilhørsforhold til anti-revolutionære grupper.¹⁴ Retssagerne gennemførtes som ”masseretssager” af flere runder. Menneskerettighedsorganisationer anklagede myndighederne for at bruge deltagelse i demonstrationerne som påskud for også at retsforfølge politiske modstandere og journalister, som ikke deltog i demonstrationer. Ifølge organisationen ”Reporters without Borders” blev mere end 100 journalister arresteret i tiden efter præsidentvalget og ca. 50 blev tvunget til at flygte ud af landet.¹⁵

Ifølge Amnesty Internationals årsrapport for 2009 samt en artikel fra marts 2010¹⁶ er mindst 13 demonstranter blevet dømt til døden, mens flere end 80 demonstranter er idømt fængselsstraffe på op til 15 år.

3.3 Andre demonstrationer i efteråret og vinteren 2009

”The Green Movement”¹⁷ (Den Grønne Bevægelse) er en betegnelse for den samlede opposition bestående af flere forskellige grupperinger, der protesterede over valgresultatet og arrangerede flere demonstrationer rundt om i landet på forskellige mærkedage, heriblandt den 4. november 2009, der var 30-års dagen for overtagelsen af den amerikanske ambassade i Teheran. Dagen blev fejret med officielt anerkendte demonstrationer. Som svar på de myndighedssanktionerede demonstrationer afholdtes fredelige protestdemonstrationer i en række større byer. Der blev slået hårdt ned på oppositionens demonstranter, der blev mødt med vold og tåregas. Mange blev arresteret, heriblandt flere fremtrædende menneskerettighedsforkæmpere, og ifølge Amnesty International blev en studerende skudt af sikkerhedsstyrker i Esfahan den 7. december, hvor universitetsstuderende over hele landet brugte ”National Students Day”¹⁸ som anledning til at protestere over valgresultatet.¹⁹ Flere studerende blev ifølge International Campaign for Human Rights Iran²⁰ anholdt i perioden frem til 7. december – angiveligt for at forsøge at lægge en dæmper på de forventede demonstrationer. Internationale journalister fik forbud mod

¹⁴ UN General Assembly, The situation of Human Rights in The Islamic Republic of Iran: Report of The Secretary General, 23. September 2009, p. 8-9

¹⁵ Reporters Without Borders, PRESS FREEDOM BAROMETER 2011, anvendt 26. oktober 2011

¹⁶ Amnesty International: ”Student activist detained without charge”, 15. marts 2010

¹⁷ US Department of State, 2009 Human Rights Report Iran, 11. marts 2010

¹⁸ ”National Students Day” markerer årsdagen for drabet på tre studerende i 1953. Dagen bruges traditionelt til at demonstrere for større respekt for menneskerettighederne ifølge Amnesty International.

¹⁹ Amnesty International, ”Iran: Election Contested, Repression Compounded, December 2009

²⁰ International Campaign for Human Rights in Iran (ICHRI), ”Crackdown on Students Ahead of National Students Day”, 24. November 2009

at overvære demonstrationerne og internet samt telekommunikation blev lukket ned. Sikkerhedsstyrker og Basij slog ned på demonstranterne med stenkast, knipler, tåregas og plastikkugler. Ifølge de iranske myndigheder blev 204 demonstranter anholdt den 27. december, hvor demonstrationer på den shia-muslimske helligdag Ashura ifølge US State Department førte til anholdelser af flere end 1000 personer. Mindst 8 demonstranter blev dræbt²¹, heriblandt nevøen til den tidligere præsidentkandidat Mir-Hossein Mousavi.

3. 4 Myndighedsudøvelse - Sikkerhedsapparatet

Ansvar for retshåndhævelse er fordelt på flere forskellige organer herunder paramilitære grupper og civilklædte efterretningsagenter. Der er ingen mekanisme til overvågning af menneskerettighedskrænkelser foretaget af myndighederne.²²

Ahmadinejads regering er domineret af tidligere medlemmer af sikkerheds- og efterretningstjenesterne, hvoraf nogle angiveligt har været involveret i nogle af de mest alvorlige menneskerettighedskrænkelser i Iran siden revolutionen i 1979.²³ På trods af utallige vidnesbyrd fra tidligere fængslede og tilbageholdte og omfattende beviser, som implicerer statsanklageren i Teheran i nogle af de værste sager vedrørende menneskerettighedskrænkelser, er han hidtil ikke blevet holdt ansvarlig for sin rolle heri.²⁴

De organer, som oftest nævnes i asylansøgninger, skal her fremhæves.

3.4.1 Revolutionsgardisterne – Pasdaran

Revolutionsgardisterne er hovedansvarlige for Irans interne sikkerhed og er en kompleks sammensætning af militære enheder, efterretningstjeneste, politi, paramilitære grupper og virksomhedsgrupper.²⁵ Revolutionsgardisterne hører formelt under det iranske Forsvarsministerium men opererer uafhængigt af det iranske militær.²⁶ Revolutionsgardisterne har både en militær og en politisk rolle, da de udover at støtte det officielle militær også skal beskytte de landvindinger den Islamiske Revolution i Iran har opnået.²⁷

3.4.2 Basij

Basij er en paramilitær frivillig styrke under revolutionsgardisternes kontrol. Basij består af frivillige mænd og kvinder, der blandt andet overvåger, at befolkningen overholder de islamiske regelsæt. Basij kontrollerer blandt andet, at kvinder overholder reglerne for anstændig påklædning, ikke bruger make up eller færdes

²¹ Human Rights Watch: The Islamic Republic at 31. Post-election Abuses Show Serious Human Rights Crisis, februar 2010

²² US Department of State, Country Report on Human Rights Practices 2010 Iran, 8. april 2011

²³ BBC News Profile, 18. oktober 2009

²⁴ International Campaign for Human Rights in Iran (ICHRI), marts 2011

²⁵ World Security Network, Iran's Intelligence and Security Services, 29. November 2010

²⁶ Global Security Website, 13. februar 2009

²⁷ Jane's Sentinel Security Assessment, opdateret 1. februar 2011

offentligt i mandligt selskab, der ikke er tæt familie eller ægtefælle.²⁸ Basij er også med til at forhindre og opløse demonstrationer og deltog uden den store gennemslagskraft i opløsningen af demonstrationerne i forbindelse med præsidentvalget i 2009. På grund af det – fra regeringens synspunkt – ringe resultat i forhold til at holde ro og orden i Teheran under præsidentvalget har Basij nu skiftet fokus og koncentrerer sig primært om overvågning og registrering af regeringsfjendtlig aktivitet på internettet.²⁹ Ved samme lejlighed blev Basij i oktober 2009 formelt tilknyttet Revolutionsgardisterne som del af deres landstyrker.³⁰

3.4.3 Ansar-e Hezbollah

Ansar-e Hezbollah (partisaner af guds parti) består af religiøse personer, der ser sig selv som bevarere af islam. Ansar-e Hezbollah er ansvarlige for voldelige aktioner såsom angrebet på Teherans Tabatabai Universitet i 2003, hvor et antal reformvenlige studenter blev overfaldet og fik ødelagt deres ejendele. Denne type angreb retfærdiggøres af Ansar-e Hezbollah som nødvendige for at beskytte den islamiske revolution.³¹

3.5 Retssystemet

Efter revolutionen i 1979, blev retssystemet indrettet i overensstemmelse med den islamiske tradition baseret på Koranen, Sunna (traditionen af profeten), og andre islamiske kilder. Forfatningen foreskriver, at domstolsvæsenet skal være ”en uafhængig institution” men i praksis er retssystemet korrupt og genstand for politisk indflydelse. Forfatningen bestemmer, at lederen af domstolene skal være en gejstlig valgt af ”Den øverste leder”. De islamiske Revolutionsdomstole prøver lovovertrædelser, som betragtes som trusler mod Den Islamiske Republik, herunder trusler mod den indre eller ydre sikkerhed, narkotikakriminalitet, økonomisk kriminalitet og officiel korruption. En særlig gejstlig domstol undersøger påståede overtrædelser indenfor det religiøse system, og en militær domstol undersøger forbrydelser forbundet med militær- eller sikkerhedsstyrker.

Ifølge forfatningen og strafferetsplejeloven, har en sagsøgt ret til en offentlig rettergang, formodning om uskyld til det modsatte er bevist, en advokat efter hans eller hendes valg, og appelmulighed i de tilfælde, der kan give høje straffe. Disse rettigheder bliver ikke overholdt i praksis. Ingen tiltalte havde ifølge landerapport 2010 om Iran fra US Department of State i den undersøgte periode haft ret til at konfrontere deres anklagere, ligesom der ikke var adgang til anklagemyndighedens beviser.³²

²⁸ Ibid.

²⁹ Iran Primer, The Basij Resistance Force, 21. oktober 2010

³⁰ US Department of State, Country Report on Human Rights Practices 2010 Iran, 8. april 2011, p.13

³¹ Jane's Sentinel Security Assessment, opdateret 1. februar 2011

³² US Department of State, Country Report on Human Rights Practices 2010 Iran, 8. april 2011, p. 32

Regeringen sigter ofte personer for uklare forbrydelser såsom "antirevolutionær opførsel", "moralsk korruption" og "forbrydelser mod islam". Sharia har altid forrang for anden lovgivning³³, uanset hvad sagen drejer sig om. Såfremt den vedtagne lovgivning ikke foreskriver, hvordan et givent spørgsmål skal vurderes, er dommerne af regeringen blevet opfordret til at gøre brug af "egen viden" i forhold til lovfortolkning, bevisvurdering og strafudmåling. Dommerens "egen viden" betyder, at det suverænt er op til dommeren at fortolke og udfylde manglende lovtekst. Denne udstrakte selvstændighed i skønsudøvelsen medfører stor uforudsigelighed og udgør et væsentligt retssikkerhedsproblem.³⁴

Arrestation af politiske opponenter eller medlemmer af minoriteter sker ofte uden retskendelse eller uden at der rejses sigtelse. Revolutionsgardisterne foretager angiveligt anholdelser og ransagninger uden dommerkendelse. Derudover forkynder sikkerhedsstyrkerne generelle stævninger til demonstranter, eller dem der opfattes som modstandere af regeringen. Brugen af disse generelle stævninger udelukker behovet for individuelle stævninger. Der var i 2010/11 rapporter om vilkårlige og falske anholdelser, herunder anholdelse af snesevis af studerende og journalister i februar 2011 i forventning om protester planlagt til årsdagen for den islamiske revolution den 11. februar.³⁵

Stik imod lovgivningen foregår retssager ofte for lukkede døre, uden at den sigtede får adgang til en advokat. Der rapporteres om hemmelige og summariske retssager samt hemmelige fængsler, der ligger uden for National Prison Office's (NPO's) kontrol. Her trues og tortureres politiske fanger ustraffet af ikke-statskontrollerede, såkaldte parallelle, efterretningstjenester.³⁶

Masseretssager i august 2009 mod deltagere i demonstrationerne efter præsidentvalget betegnes af Amnesty International som "grossly unfair". Amnesty vurderer at samtlige anklagede blev nægtet adgang til advokat og blev holdt "incommunicado" i adskillige uger op til retssagerne. Uddrag fra retssagerne hvor de anklagede "tilstod", blev vist på nationalt TV. "Tilståelserne" formodes at være et resultat af tortur under fængsling.³⁷

3.6 Tortur

Den iranske forfatning forbyder brugen af alle former for tortur med henblik på at få tilståelser eller information og bestemmelser i den iranske straffelov foreskriver, at torturhandlinger skal straffes. Der er

³³ Danish Immigration Service, Human Rights Situation for Minorities, Women and Converts, and Entry and Exit Procedures, ID Cards, Summons and Reporting, etc., april 2009

³⁴ US Department of State, Country Report on Human Rights Practices 2010 Iran, 8. april 2011

³⁵ Ibid

³⁶ Iran Human Rights Documentation Center, Covert Terror: Iran's Parallel Intelligence Apparatus, april 2009, p. 27

³⁷ Amnesty International, Annual Report 2010, 28. maj 2010

dog fortsat rapporteringer om tortur og grusom, umenneskelig eller nedværdigende behandling i forskellige fængsler.³⁸

Den iranske straffelov tillader amputation og pisk for en række forbrydelser, herunder tyveri, mohareb (fjendskab mod Gud) og visse seksuelle handlinger. De iranske myndigheder hævder, at afstraffelser af denne art er foreskrevet efter islamisk lov og ikke anses for at være tortur eller grusom, umenneskelig eller nedværdigende behandling. Myndighederne hævder, at anvendelsen af straffe af denne art er effektive til at afskrække kriminalitet og tilbyde et alternativ til fængsling.³⁹

Almindelige torturmetoder og mishandling i fængsler omfatter langvarig isolationsfængsling med ekstrem isolation (undertiden kaldet "hvid tortur"), tæv, voldtægt og seksuel ydmygelse, lange indespærringer i forvredne stillinger, spark med militærstøvler, ophængning i arme og ben, trusler om henrettelse, brændemærkning med cigaretter, udtrækning af tånegle, søvnmangel, og alvorlige og gentagne slag med kabler eller andre instrumenter på ryggen og på fodsålerne. For at intensivere misbruget, har gerningsmændene angiveligt gennemblødt fanger for at slå dem med elektriske kabler, og der var nogle rapporter om elektrisk stød på kønsorganerne. Fanger rapporterede også tæsk på ørerne, som har ført til delvis eller fuldstændig døvhed, slag i området omkring øjnene, som har ført til hel eller delvis blindhed, og brug af gift til at fremkalde sygdom.⁴⁰

Nogle fængselsfaciliteter, herunder Evin-fængslet i Teheran, er berømte for grusom og langvarig tortur af politiske modstandere af regeringen. Myndighederne har også uofficielle hemmelige fængsler og fangelejre uden for det nationale fængselssystem, hvor misbruget angiveligt finder sted. Regeringen har efter sigende brugt "hvid tortur" især på politiske fanger, ofte i fængsler udenfor fængselsmyndighedernes kontrol, herunder afdeling 209 i Evin-fængslet.⁴¹

I forbindelse med urolighederne efter præsidentvalget blev Evin fængslet hurtigt overfyldt, og et andet fængsel, Kahrizak, uden for Teheran blev taget i brug. Her var overgrebene mod de indsatte ekstremt voldsomme, og de iranske myndigheder beordrede fængslet lukket i slutningen af juli 2009 efter anerkendelse af, at mindst tre personer var døde under frihedsberøvelse.⁴²

³⁸ Human rights Council, Interim report of the Secretary-General on the situation of human rights in Iran, p. 4

³⁹ Ibid. p. 5

⁴⁰ US Department of State, 2010 Country report on Human Rights Practices Iran, p.7

⁴¹ Ibid.

⁴² Amnesty International, "Iran: Election Contested, Repression Compounded, December 2009

3.7 Dødsstraf

Der er i Iran dødsstraf for blandt andet mord, narkotikakriminalitet, røveri, utroskab, homoseksualitet og samleje mellem en ikke-muslimsk mand og en muslimsk kvinde. Dødsstraf bliver regelmæssigt eksekveret. Angiveligt er en del af de, der henrettes for f.eks. narkokriminalitet, reelt politiske dissidenter⁴³.

Dødsstraf i Iran eksekveres primært ved hængning, men kan også eksekveres ved at den dømte skydes, halshugges, stenes eller skubbes ned fra en høj klippe.⁴⁴

I 2002 udstedte retssystemet et midlertidigt forbud mod stening ved dom. Dog var der modsatrettede synspunkter blandt de højtstående religiøse, hvor mange udelukkede alternativer til stening for bestemte forbrydelser. Ifølge en rapport fra Hands Off Cain fortsætter de iranske domstole med at idømme dødsstraf ved stening. I 2008 blev mindst to personer stenet til døde, og i 2009 blev en person rapporteret stenet til døde⁴⁵. Den 13. januar 2009 bekræftede en talsmand for det iranske retsvæsen på foranledning af et brev fra fire FN rapportører, at to mænd i 2008 var blevet stenet pga. utroskab⁴⁶.

Iran anvender også dødsstraf over for mindreårige til trods for, at lederen af Irans retsvæsen, Ayatollah Mahmoud Shahrudi, i 2003 udstedte et forbud mod at dømme mindreårige til døden.

Ifølge Amnesty International har de iranske myndigheder i alt henrettet 46 mindreårige i perioden 1990 til 2009⁴⁷, hvilket er mere end halvdelen af alle henrettelser af mindreårige på verdensplan.

Ifølge FN sidder mere end 100 mindreårige på dødsgangen i Iran.⁴⁸

Ifølge Europa-Parlamentets beslutning om Iran af 22. oktober 2009 er antallet af henrettelser firedoblet, siden Ahmadinejad kom til magten i 2005⁴⁹.

Myndighederne erkendte 252 henrettelser i 2010, herunder af fem kvinder og én mindreårig. Der var imidlertid troværdige rapporter om mere end 300 yderligere henrettelser, som ikke var officielt anerkendt, primært i Wakilabad fængslet i Mashhad. Det faktiske tal er sandsynligvis højere, da myndighederne har en

⁴³ US Department of State, 2009 Human Rights Report Iran, 11. marts 2010

⁴⁴ Om de forskellige metoder til henrettelse se udførligt, International Federation for Human Rights, Iran/death penalty – A state terror policy, 28. april 2009, pp. 38-43

⁴⁵ The Hands Off Cain 2010 Report. Rapporten dækker 2009 og de første seks måneder af 2010

⁴⁶ The situation of human rights in the Islamic Republic of Iran, Report of the Secretary General, 23. September 2009

⁴⁷ Amnesty International, Iran: Further information: Juvenile offender's execution scheduled: Mohammad Reza Haddad, 5. juli 2010

⁴⁸ Note by Secretary General, The situation of Human Rights in the Islamic Republic of Iran, 23. Sep. 2011, pkt. 72.

⁴⁹ European Parliament resolution of 22 October 2009 on Iran

begrænset rapportering om dødsstraf. Dødsdomme blev idømt for narkotikasmugling, væbnet røveri, mord, spionage, politisk vold og seksuelle forbrydelser.⁵⁰

I 2010 tiltrak en kvinde ved navn Sakineh Mohammadi Ashtiani sig international opmærksomhed, da hendes dom fra 2006, hvor hun blev dømt til døden ved stening for mordet på sin mand var under revision, og det forekom sandsynligt, at hun ville blive henrettet. De der kæmpede på hendes vegne, blev chikaneret eller anholdt.⁵¹ På grund af det internationale pres blev eksekveringen af steningen udsat, men kvinden er fortsat fængslet. I oktober 2010 blev kvindens advokat fængslet efter at have talt med to tyske journalister om sagen. Advokaten er fortsat fængslet, og der er forlydender om, at han har været udsat for omfattende tortur.⁵²

Siden begyndelsen af 2011 er der registreret en dramatisk stigning i antallet af henrettelser. Iranske kilder rapporterer at mindst 66 personer blev henrettet i januar 2011 – enkelte kilder melder om helt op til 83 henrettelser i samme måned.⁵³ Amnesty International opgjorde i september 2011, at mindst 400 henrettelser havde fundet sted i 2011 inklusive flere mindreårige.⁵⁴ Ifølge FN's Menneskerettighedshøjkommissariat var der den 22. september 2011 sket tre henrettelser af mindreårige i 2011 i Iran.⁵⁵

En FN-rapport om menneskerettighedssituationen i Iran rapporterede i september 2011, at de iranske myndigheder efter sigende har udført mere end 300 hemmelige henrettelser i Vakilabad fængslet i 2010. I strid med iransk lov, er der angiveligt sket henrettelser uden viden eller tilstedeværelse af de indsatte advokater eller familier, og uden forudgående underretning af de henrettede. Det er også blevet rapporteret, at mindst 146 hemmelige henrettelser har fundet sted til dato i 2011.⁵⁶

3.8 Religiøse mindretal

98 % af den iranske befolkning er muslimer, heraf er ca. 89 % shia-muslimer og 9 % sunni-muslimer.⁵⁷

US Commission on International Religious Freedom rapporterede i maj 2011, at vilkårene for menneskerettigheder og religiøs frihed siden præsidentvalget 12. juni 2009 er forværret til et punkt ikke set siden de tidlige dage af den islamiske revolution. Drab, anholdelser, og fysisk mishandling af tilbageholdte

⁵⁰ Amnesty International Report 2011 – Iran Entry, 13. maj 2011

⁵¹ Ibid.

⁵² The Guardian, Fears grow for lawyer of woman in Iran stoning case, artikel fra 6. juli 2011

⁵³ Human Rights Council, Interim report of the Secretary-General on the situation of human rights in Iran, 14. marts 2011

⁵⁴ Amnesty International, Iran executes teenager accused of killing "Iran's strongest man", 21. September 2011

⁵⁵ Office of The High Commissioner for Human Rights, Iran: UN experts condemn public execution of juvenile and reiterate call for immediate halt on death penalty, 22. September 2011

⁵⁶ Note by Secretary General, The situation of Human Rights in the Islamic Republic of Iran, 23. Sep. 2011, pkt. 71

⁵⁷ United States Department of State, International Religious Freedom Report 2010, 17. november 2010

er steget, herunder af religiøse mindretal og muslimer, der er uenige eller udtrykker holdninger, som opfattes som truende for regeringen.⁵⁸

Kristne, jøder og zoroastere har status som beskyttede religioner ifølge den iranske grundlov.

Medlemmer af religiøse mindretal oplever statslig sanktioneret diskrimination på en række områder blandt andet med hensyn til adgang til uddannelse, bolig og beskæftigelse, ligesom vilkårlige overgreb på religiøse minoriteter, chikane, konfiskation af ejendom samt længerevarende tilbageholdelser uden rettergang forekommer.⁵⁹

I retssystemet diskrimineres ligeledes mod de religiøse mindretal, således at ikke-muslimer modtager lavere erstatninger og hårdere straffe. Vogternes Råd har dog godkendt et forslag om regulering af blodpenge, således at størrelsen på beløbet af blodpenge betalt af gerningsmanden for drab eller overgreb på en ikke-muslim nu skulle være det samme, som hvis ofret er en muslim. Ændringen vedrører dog hverken medlemmer af Baha'i-samfundet eller kvinder. Fælles for de anerkendte minoritetsreligioner er endvidere, at det er forbudt at missionere og forsøge at omvende muslimer. De, der vælger at praktisere deres religion meget offentligt, f.eks. ved at missionere, risikerer forfølgelse.⁶⁰

3.8.1 Jøder

Der lever mellem 25.000-30.000 jøder i Iran. Jøderne lider under tiltagende myndigheds-sanktioneret anti-semitisk propaganda og de radikale muslimers forestilling om, at jøder naturligt støtter zionismen og staten Israel.

I de seneste år er den officielle anti-semitisme steget kraftigt i Iran, og opmærksomheden er blevet rettet mod medlemmer af det jødiske samfund på baggrund af reelle eller formodede bånd til Israel. Præsident Ahmadinejad og andre toppolitikere og gejstlige ledere har offentligt benægtet holocaust og opfordret til afskaffelse af staten Israel.

I 2010 var der fortsat officielt sanktioneret antisemitisk propaganda, der involverer officielle erklæringer, medieindslag, publikationer og bøger. Anti-semitiske redaktionelle tegneserier, som skildrer dæmoniske og stereotype billeder af jøder, sammen med jødiske symboler blev også offentliggjort i det forløbne år.⁶¹

⁵⁸ Annual Report of the United States Commission on International Religious Freedom, 28. april 2011, p. 75 (Covering April 1, 2010 – March 31, 2011)

⁵⁹ Annual Report of the United States Commission on International Religious Freedom, 28. april 2011, p. 76-78

⁶⁰ United States Department of State, 2009 Report on International Religious Freedom - Iran, 26. oktober 2009

⁶¹ Annual Report of the United States Commission on International Religious Freedom, May 2011 (Covering April 1, 2010 – March 31, 2011)

Jøder kan få udstedt pas og tilladelse til at rejse udenlands. Ifølge US State Department er jøder omfattet af det generelle forbud mod at rejse til Israel, men dette forbud bliver ikke håndhævet.⁶²

3.8.2 Kristne

Den kristne befolkning i Iran udgør ca. 300.000 personer, hvoraf størstedelen er af armensk oprindelse. Der er ifølge rapporter ca. 10.000 - 20.000 assyriske kristne. Herudover er der protestantiske trossamfund, herunder evangeliske kirker. Der er mellem 5.000 og 10.000 mandæere (der af myndighederne, men ikke af sig selv, betragtes som kristne).⁶³

Ifølge US Commission on International Religious Freedom⁶⁴ har der i perioden fra april 2009 til marts 2010 været en stigning i antallet af myndighedsangreb under kirkehandling og såvel præster som kirkegængere er blevet tilbageholdt, udsat for trusler og chikaneret.

Mellem juli 2010 og juni 2011 er antallet af episoder, hvor de iranske myndigheder afbryder gudstjenester, chikanerer og truer kirkens medlemmer samt arresterer og fængsler tilbedere og kirkeledere steget markant. Kristne, især evangeliske og andre protestanter, er genstand for chikane, arrestationer, tæt overvågning og fængsling; mange er rapporteret at have flygtet ud af landet. Oprindelige assyriske og armenske kristne religiøse ledere er også blevet angrebet. Siden Mahmoud Ahmadinejad blev præsident, har han agiteret for en stopper for udbredelsen af kristendommen i Iran. Regeringen forlanger, at evangeliske grupper skal fremsende lister over medlemmer af menigheden. Dæmoniserende og fornærmende retorik fra politiske og religiøse ledere mod den kristne menighed er også steget markant.⁶⁵

Det evangeliske netværk Elam Ministries registrerede mindst 202 arrestationer af kristne i Iran i perioden juni 2010/januar 2011. Mindst 33 var fortsat i fængsel i januar 2011. Dette antal refereres også af den kristne organisation Christian Solidarity Worldwide. Til sammenligning registrerede Elam Ministries 80 tilfælde af arrestationer i en etårsperiode i 2008/2009.

I romjulen⁶⁶ 2010 foretog det iranske politi den største massearrestation mod det evangeliske miljø i mange år, da mellem 60 og 70 medlemmer fra pinsemenigheden Assembly of God og fra hjemmekirker i Teheran

⁶² United States Department of State, 2009 Report on International Religious Freedom - Iran, 26. oktober 2009

⁶³ United States Department of State, International Religious Freedom Report 2010, 17. november 2010

⁶⁴ Annual Report of the United States Commission on International Religious Freedom, May 2011 (Covering April 1, 2010 – March 31, 2011)

⁶⁵ Ibid.

⁶⁶ Norsk udtryk, der dækker tiden mellem 27. dec./3. juledag og nytårsaften.

og Esfahan blev fængslet. Alle de arresterede var evangeliske kristne, inklusiv præster og ledere fra netværket af hjemmekirker i Iran. De arresterede blev fængslet, nægtet kontakt med familien, udsat for forhør og trusler og fik deres hjem ransaget og personlige ejendele beslaglagt. Flere oplevede at blive skilt fra deres børn i en periode. De fleste lader til at være blevet løsladt efterfølgende, men ifølge Elam var mindst 26 kristne fortsat i fængsel i slutningen af januar 2011.⁶⁷

3.8.3 Baha'i

Baha'i-samfundet startede som en reformistisk del af shia-islam i 1800-tallet. Trossamfundet er forbudt i Iran og betragtes som en politisk, kontrarevolutionær sekt. Medlemmer af samfundet, som er den største ikke-islamiske minoritet med ca. 300.000-350.000 medlemmer, opfattes som apostater (frafaldne) og har ikke samme civile rettigheder i samfundet som andre borgere.

Siden 1979 har iranske statslige myndigheder dræbt mere end 200 Baha'i ledere i Iran, og mere end 10.000 er blevet afskediget fra regeringen og universitetsjob. Baha'ier kan ikke etablere kirker, skoler eller uafhængige religiøse sammenslutninger i Iran. Desuden er bahai'erne udelukket fra militæret og nægtet job i regeringen, pension samt retten til at arve fast ejendom. Deres ægteskaber og skilsmisser anerkendes ikke, og de har svært ved at få dødsattester. Bahai-kirkegårde, hellige steder og lokale netværk bliver ofte beslaglagt eller skændet, og mange vigtige religiøse steder er blevet ødelagt. I de senere år er baha'ierne kommet under stadig mere barsk behandling, herunder i form af et stigende antal anholdelser, tilbageholdelser og voldelige angreb på private hjem og personlige ejendele.⁶⁸

En ny bølge af angreb i form af brandstiftelse på Baha'i-ejede virksomheder i Rafsanjan ser ud til at være en del af en kampagne for at ødelægge relationer mellem baha'ier og muslimer i byen. Siden oktober 2010 er mindst et dusin butikker blevet angrebet og mindst 20 Baha'i-hjem og virksomheder har modtaget breve med advarsler om, at baha'ierne vil lide alvorlige konsekvenser hvis de danner venskaber med muslimer.⁶⁹

Ifølge det iranske justitsministerium er det kun tilladt medlemmer af baha'i-samfundet at indmelde sig i skoler, hvis de ikke identificerer sig som medlemmer af baha'i-samfundet. Der er rapporter om forsøg på at konvertere baha'iers børn til islam. I 2006 blev regeringens forbud mod at lade medlemmer af baha'i samfundet indmelde sig på landets universiteter midlertidigt suspenderet, og 200 baha'i-studenter fik lov til at indmelde sig på universitetet uden at skulle erklære, at de var muslimer. Da deres religiøse baggrund kom

⁶⁷ Landinfo, Iran: Forverret situation for kristne konvertitter, 1. marts 2011, p. 3

⁶⁸ Annual Report of the United States Commission on International Religious Freedom, May 2011, p. 78

⁶⁹ Ibid, p. 79

frem, blev de fleste af de 200 baha'i-studenter dog bortvist fra universitetet, og det blev igen i 2008 forbudt medlemmer af baha'i-samfundet at studere ved et universitet.⁷⁰

Medlemmer af baha'i-samfundet udsættes for vilkårlige og systematiske menneskerettigheds-krænkelser. Ifølge loven er baha'i blod "mobah", hvilket betyder, at det kan flyde uden straf. Der findes løbende rapporter om dødsdomme og tilfældige arrestationer af medlemmerne.⁷¹

Tilbageholdte baha'ier løslades som regel hurtigt, dog oftest kun efter betaling af store bøder eller kaution. Imidlertid droppes anklagerne for overtrædelse af straffelovens bestemmelser om statsfjendtlige aktiviteter eller spredning af falske påstande kun sjældent, og folk lever under konstant frygt for at blive arresteret igen. I marts og maj 2008 blev syv baha'ier arresteret og tiltalt for landsskadelig propaganda, spionage m.v. I maj 2009 fik de en ekstra tiltale for mofsed fil arz (korruption), hvilket kan medføre dødsstraf. Retssagen mod de syv startede i januar 2010 og sluttede i juni med fængselsstraffe på 20 år til hver af de anklagede.⁷²

Arrestationer og chikane af baha'ierne er steget kraftigt i de senere år, med mindst 79 baha'ier i øjeblikket i fængsel.⁷³

3.8.4 Sufier

Sufisme er en samlebetegnelse for de asketiske og mystiske bevægelser inden for islam. Mens Sufisme siges at have indarbejdet elementer af kristent klostervæsen, gnosticisme, og indisk mystik kan dens oprindelse spores til forskellige former for hengivenhed og grupper af Skriftebørn (zuhhad) i den formative periode af islam.⁷⁴

Der udtrykkes blandt observatører stor bekymring over den stigende chikane og undertrykkelse af sufiers muligheder for religionsudøvelse, der er sket i forlængelse af regeringens stigende intolerance over for sufierne. Ifølge United States Commission on International Religious Freedom er der fra 2010 til 2011 sket en markant stigning af arrestationer og chikane af Sufi muslimer.⁷⁵

⁷⁰ Hjemmesiden Baha'i faith in Egypt, "Iran's Baha'i leaders reported sentenced", 8. august 2010

⁷¹ Ibid.

⁷² Ibid

⁷³ Amnesty International, Iranian Baha'I leaders hit by "vindictive" sentence extension, 31. marts 2011,

⁷⁴ The free Dictionary.com, anvendt 26. oktober 2011

⁷⁵ Annual Report of the United States Commission on International Religious Freedom, May 2011 (Covering April 1, 2010 – March 31, 2011), p. 76

I løbet af de seneste par år har myndighederne tilbageholdt hundredvis af sufi-muslimer, især fra Nematollahi Gonabadi ordenen, og mange er blevet idømt fængselsstraf, bøder og pisk. I januar 2011 blev tre iranske advokater, der forsvarede Sufi dervisher idømt fængselsstraffe.

Desuden har iransk stats-tv siden december 2010 udsendt en serie af programmer designet til at nedgøre og dæmonisere sufisme, især Nematollahi Gonabadi ordenen. Der har også været rapporter i løbet af de sidste par år om, at regeringen overvejer et forbud mod sufismen.⁷⁶

3.8.5 Konvertitter

Der findes ingen sikre tal for, hvor mange konvertitter, der lever i Iran. Ifølge Christian Solidarity Worldwide bliver antallet af kristne med muslimsk baggrund i 2009 anslået til at være 10.000.⁷⁷

Straffeloven i Iran har været under revidering siden 2008. Et nyt lovudkast som eksplicit foreskriver dødsstraf for apostasi blev først vedtaget af parlamentet, men blev standset og sendt tilbage til parlamentet af Vogternes Råd med krav om ændringer. Behandlingen af ændringerne er ikke færdig, og parlamentet vedtog i december 2010 at forlænge gældende lov til marts 2012. I gældende straffelov er apostasi ikke nævnt. Domstolene har imidlertid mulighed for at idømme dødsstraf for apostasi på grundlag af traditionel tolkning af sharia og juridiske udledninger af blandt andre afdøde Ayatollah Khomeini.⁷⁸

I de første år efter at den islamiske republik blev oprettet, blev henrettelser af konvertitter eksekveret, men de senere år har myndighederne ikke i samme omfang efterstræbt konvertitter. I perioden 2007 til 2010 er der tilsyneladende ikke anvendt dødsstraf som sanktion for konvertering.⁷⁹

Imidlertid er der i henhold til artikel 513 i den iranske straffelov dødsstraf for den, der fornærmer den hellige islam eller profeten eller en imam samt profeten Muhammeds datter, hvis fornærmelsen er så alvorlig, at den kan regnes for en afvisning af Profeten (svarende til frafald). Alternativt kan lovovertræderen blive idømt mellem et og fem års fængsel. Regeringens praksis med at henvise til andre lovovertrædelser til at retsforfølge frafald, så man undgår uønsket international omtale kan være årsag til den manglende information om den seneste retsforfølgning af apostasi.⁸⁰

⁷⁶ Annual Report of the United States Commission on International Religious Freedom, May 2011 (Covering April 1, 2010 – March 31, 2011), p. 77

⁷⁷ Christian Solidarity Worldwide, Briefing: Iran – Religious Freedom Profile, september 2009, pp. 5-6

⁷⁸ Landinfo, Iran: Forverret situation for kristne konvertitter, 1. marts 2011, p. 2

⁷⁹ Advisory Panel on Country Information (APCI) analyse af COI Service's Iran COI Report fra august 2008, af Dr Reza Molavi og Dr Mohammad M Hedayati-Kakhki fra Centre for Iranian Studies ved Durham University, 23 September 2008, p. 34

⁸⁰ Ibid.

Et eksempel på, at konvertitter risikerer dødsstraf er sagen om Yousef Nadarkhani, hvis retssag sluttede den 29. september 2011, og som står over for en mulig dødsdom hvis han dømmes, trods det faktum, at apostasi ikke er kriminaliseret i iransk lov. Han konverterede til kristendommen i en alder af 19 for at blive medlem af ”Kun Jesus Kirke”, inden han blev ordineret som præst i Rasht. Hans anholdelse kan have været knyttet til det faktum, at han protesterede mod, at hans barn fik obligatorisk undervisning i islam i skolen. Naderkhani nægtede at afsværge sin tro under hans fire-dages retssag, og efter sigende fortalte han dommeren: ”Jeg er resolut i min tro og kristendom og har intet ønske om at afsværge den”. Retsmøderne som sluttede den 29. september 2011 var Naderkhanis sidste mulighed for at redde sig selv fra henrettelse ved at give afkald på sin kristne tro.⁸¹

3.9 Etniske minoriteter

Irans etniske mindretal, herunder Ahwazi arabere, aserbajdsjanerne, baluchere, kurdere og turkmenere, er udsat for systematisk forskelsbehandling i lovgivning og praksis. Det er fortsat forbudt at bruge mindretalssprog i skoler og offentlige kontorer. Forkæmpere for større politisk deltagelse eller anerkendelse af de etniske mindretals økonomiske, sociale og kulturelle rettigheder bliver udsat for systematiske trusler, arrestationer og fængsling.⁸²

Personer, der tilhører etniske minoriteter i Iran bliver ofte dømt til døden og derefter henrettet for lovovertrædelser med henvisning til statens sikkerhed. Fredelige aktivister bliver nogle gange uretfærdigt dømt på et sådant grundlag, da myndighederne ikke skelner mellem fredelige fortalere for de nævnte minoriteter og væbnede angreb fra autonome. Garantier for en retfærdig rettergang bliver krænket, og vidner rapporterer regelmæssigt om udbredt brug af tortur i disse sager.⁸³

3.9.1 Azerier

Aserbajdsjanere i Iran kaldes azerier og udgør den største minoritet i landet med ca. 17 millioner medlemmer. Oppositionslederen Mir-Hossein Mousavi, som tabte valget den 12. juni 2009 til Mahmoud Ahmadinejad er azeri. Azerier har deres eget sprog, som er i familie med tyrkisk. Azerier har stor bevidsthed om deres baggrund, men der er kun i meget lille omfang tale om et ønske om uafhængighed eller sammenlægning med Aserbajdsjan.⁸⁴

⁸¹ Amnesty International, Iranian Christian pastor accused of 'apostasy' must be released, 30. September 2011, anvendt 7 oktober 2011

⁸² Amnesty International, Annual Report 2011, 12. maj 2011, p.

⁸³ International Federation for Human Rights, Iran/death penalty – A state terror policy, 28. april 2009, p. 46

⁸⁴ United States Department of State, Country report on human rights practices 2010, 8. april 2011, section 6

Azerier er shia-muslimer og generelt velintegrerede. Ifølge US Departement of State rapport for 2010 udsættes Azerierne for etnisk diskrimination. Azerier må ikke tale deres sprog i skolerne og udsættes for myndighedschikane.⁸⁵

Samme rapport beskriver, at aserbajdsjanske grupper i 2010 hævdede, at en række Azerier var blevet fængslet som politiske fanger for fortalervirksomhed for kulturelle og sproglige rettigheder for aserbajdsjanere. Regeringen sigtede flere af dem for oprør mod den islamiske stat.⁸⁶

3.9.2 Kurdere

Den kurdiske befolkning er en af de største etniske minoritetsgrupper i Iran. Antallet af kurdere varierer betydeligt ud fra tilgængelige kilder. Skønnet spænder fra 5 til 12.000.000 personer. Langt hovedparten af kurderne i Iran bor i den bjergrige region i det vestlige Iran fra den tyrkiske og irakiske grænse i vest til søen Urumieh i nordøst. Området dækker cirka 95.000 kvadratkilometer. Den eneste provins, der officielt er anerkendt som kurdisk er provinsen Kurdistan. Dette område strækker sig fra Kurdistan provinsen i det centrale område til Western Aserbajdsjan-provinsen i det nordlige og Kermanshah-provinsen i det sydlige område.⁸⁷

Selv om der ikke er specifikke anti-kurdiske love i forfatningen, finder myndighederne påskud for at forfølge kurdere, der åbent og ikke-voldeligt bekender deres gruppeidentitet. Mange arresterede har oplevet krænkelser i form af manglende retfærdig rettergang, der strider mod iransk lov og ligger langt under de internationale standarder. Kurdere nægtes også retten til at undervise i deres eget sprog, og de møder diskrimination med hensyn til bolig, offentlig uddannelse og beskæftigelse.⁸⁸

I løbet af sommeren 2005 skød og dræbte de iranske myndigheder den kurdiske aktivist Shivan Qaderi og to andre. Under den efterfølgende demonstration med deltagelse af tusinder af kurdere skød sikkerhedsstyrkerne ind i menneskemængden, hvorved mange blev dræbt eller såret. Sikkerhedsstyrkerne foretog herefter massearrestationer og -tilbageholdelser af demonstranterne.⁸⁹

⁸⁵ Ibid.

⁸⁶ Ibid.

⁸⁷ Udlændingesservice: Human Rights Situation for Minorities, Women and Converts, and Entry and Exit Procedures, ID Cards, Summons and Reporting, etc. April 2009, p. 8

⁸⁸ Foreign Policy Centre, A revolution without rights? Women, Kurds and Bahais searching for equality in Iran, 25. november 2008, p. 40

⁸⁹ Amnesty International, Document - Iran: Detention without charge/ Fear of torture or ill-treatment, 22. juli 2005

Agence France Presse⁹⁰ rapporterede i maj 2010, at fire medlemmer af PJAK⁹¹ (Kurdish Party of Free Life of Kurdistan eller Kurdistan Independent Life Party – se mere under 3.16.4) var blevet henrettet i Evin fængslet dømt for at være ”enemies of God” også kaldet ”mohareb”.

Ved udgangen af 2010 var mindst 17 medlemmer af Irans kurdiske mindretal, herunder en kvinde, på dødsgangen i Iran dømt for politiske forbrydelser. Alle blev dømt efter uretfærdige retssager for moharebeh pga. medlemskab af forbudte kurdiske oppositionsgrupper, især PJAK og Komala, en marxistisk organisation. Nogle blev tortureret i fængslet og er blevet nægtet adgang til en advokat. Det frygtes, at en af dem, Hossein Khezri blev henrettet den 15. januar 2011.⁹²

De iranske myndigheder overvåger særligt de kurdiske områder i forhold til politisk materiale, hvorfor karakteren af dette de seneste år har ændret sig fra f.eks. pamfletter og brochurer til at foregå elektronisk via Internettet. Ifølge fact finding rapport fra Udlændingetjeneste og Dansk Flygtningehjælp fra april 2009 er et stykke papir på kurdisk – uanset indholdet – nok til, at man risikerer at blive betragtet som politisk modstander til den siddende regering og dermed risikerer forfølgelse.⁹³

3.9.3 Arabere

Ahwazi arabere i Iran bor i det sydvestlige Iran, hovedsageligt i den krigshærgede og minerede Khuzestan provins, der grænser op til Irak, og hvor en stor del af Irans olie-og gasreserver er placeret. Den etnisk arabiske befolkning menes at være på mere end 2 mio. Trods Khuzestan provinsens naturlige ressourcer, har den etniske arabiske befolkning, som menes at udgøre et flertal i provinsen, længe klaget over manglen på socio-økonomisk udvikling i regionen. De beretter, at den iranske regering har deltaget i systematisk diskrimination mod dem, især inden for områderne beskæftigelse, bolig, og civile og politiske rettigheder.⁹⁴

Over en årrække er 200.000-250.000 arabere rapporteret tvangsforflyttet fra deres landsbyer uden passende kompensation på grund af store udviklingsprojekter i Khuzestan. I april 2005 forårsagede rygter om de iranske myndigheders planer om at tvangsflytte landets arabiske befolkning store demonstrationer, hvor mindst 54 personer blev dræbt, da myndighederne greb ind. Hundrevis blev arresteret og flere rapporteret tortureret. Omkring årsdagen for demonstrationerne i april 2005 blev der på ny demonstreret i Khuzestan i april 2011. Demonstrationerne var organiseret via sociale networking websites som Facebook og Twitter og

⁹⁰ Agence France Presse, Iran's Moussavi blasts recent hangings as 'unfair': website, 10. maj 2010,

⁹¹ Ifølge Freedom House (Freedom in the World – Iran 2010) er PJAK en separatistisk militant gruppe forbundet med PKK (Kurdistan Worker's Party). PJAK står bag en række guerilla angreb i de seneste år og kom i 2009 på USA's liste over terrororganisationer.

⁹² Amnesty International report Death sentences and executions in 2010, 28. marts 2011, p. 11

⁹³ Udlændingetjeneste: Human Rights Situation for Minorities, Women and Converts, and Entry and Exit Procedures, ID Cards, Summons and Reporting, etc. April 2009, p. 10

⁹⁴ Human Rights Watch, [Iran: Investigate Reported Killings of Demonstrators](#)

spredte sig fra Ahvaz til andre byer i Khuzestan som Hamidieh, Mahshahr, Shadegan, Abadan, og Khorramshahr.⁹⁵

Amnesty International anfører om samme demonstrationer, at det bekræftede antal døde er tre og mange sårede, og at der er forlydender om mere end 200 arresterede.⁹⁶

Siden demonstrationerne i 2005 rapporteres det ifølge International Federation of Human Rights, at et stort antal etniske arabere hvert år bliver henrettet.⁹⁷

Iranian Minorities Human Rights Organisation rapporterede i november 2009, at 64 arabere var blevet arresteret i Ahwaz i forbindelse med en fredelig protest. Mændene var ansat på en lokal fabrik og protesterede over lange ventetider på udbetaling af løn, når andre ikke-arabere fik udbetalt deres løn til tiden. Politiet slog voldsomt ned på demonstranterne og nogle blev hårdt såret.⁹⁸

Mindst fire Ahwazi arabiske mænd menes at være døde i varetægtsfængsel siden den 23. marts 2011, muligvis som følge af tortur eller anden mishandling, mens andre har været indlagt, tilsyneladende som følge af skader fra tortur eller anden mishandling. Mindst otte Ahwazi arabere i Iran, herunder en mindreårig, blev henrettet mellem 5 og 7. maj 2011.⁹⁹

3.9.4 Baluchere

Etniske baluchere der udgør mere end 1,4 millioner bor hovedsageligt i Sistan-Baluchistan-provinsen i den sydøstlige del, der grænser op til Pakistan og Afghanistan. Siden begyndelsen af 2000, har en bevæbnet Baluchi-gruppe "Folkets modstandsbevægelse i Iran", kendt som Jondallah (se mere under 3.16.5) kæmpet imod den iranske regering for at opnå et mere demokratisk system og fulde rettigheder til sunnier i Iran. Reaktionen fra den iranske regering har været meget hård.¹⁰⁰

Baluchere er for størstedelens vedkommende sunni-muslimer og udsættes for både etnisk og religiøs funderet diskrimination. Baluchi journalister og menneskerettigheds-forkæmpere udsættes for vilkårlige anholdelser, fysiske overgreb og uretfærdig rettergang, der ofte ender med henrettelse¹⁰¹.

⁹⁵ Ibid.

⁹⁶ Amnesty International, Iran Arab minority protest deaths must be investigated, 19. april 2011

⁹⁷ International Federation of Human Rights, The hidden side of Iran, 1. oktober 2010, p. 15

⁹⁸ Iranian Minorities' Human Rights Organisation (IMHRO), Iranian Minorities' Human Rights Organisation, 9. November 2009

⁹⁹ Amnesty International, Iran, Arbitrary arrests, torture and executions continues, 20. maj 2011

¹⁰⁰ International Federation for Human Rights, Iran/death penalty – A state terror policy, 28. april 2009, p. 32

¹⁰¹ US Department of State, 2009 Human Rights Report Iran, 11. marts 2010

Efter at myndighederne i 2006 udpegede en tidligere anklager og stedfortræder for statsadvokaten til at være leder af justitsministeriet i Baluchistan, er antallet af arrestationer og henrettelser steget markant i regionen. Et stort antal baluchere er blevet retsforfulgt og henrettet få dage efter domsafsigelsen – oftest under anklage for at have smuglet narkotika eller begået røveri, drab eller kidnapning. Det er uvist, hvor mange af de henrettede, der var i opposition til regeringen¹⁰².

I 2005 var der rapporter om mindst fem henrettelser af baluchere, mindst 32 i 2006 og op til 50 i perioden januar til august 2007. I marts 2007 bekræftede et parlamentsmedlem, at 700 personer i Sistan-Baluchistan havde fået stadfæstet deres dødsdom af Højesteret og afventede henrettelse. En hjemmeside, der overvåger henrettelser af baluchere, rapporterer ifølge International Federation for Human Rights, at 176 personer skulle være blevet henrettet i perioden fra december 2006 til marts 2009¹⁰³.

Sistan-Baluchistan, hvor mange baluchere bor, er en af Irans mest fattige provinser, hvor der ifølge Minority Right Group er sket en hidtil uset krænkelse af menneskerettighederne i forhold til andre dele af landet. Gennem årtier har dette resulteret i uforholdsmæssig fattigdom, lav levestandard, og sproglig og kulturel undertrykkelse. Den bevæbnede pro-baluchi gruppe Jondallah har deltaget i henrettelser af ikke-baluchere og embedsmænd og foretaget eller udtrykt støtte til selvmordsbomber. Dette har resulteret i en øget militarisering af provinsen og en stigning i udenretslige drab på Baluchis af staten. Denne cyklus af vold ser ud til at fortsætte ved udgangen af 2010, da et selvmordsangreb skete på Imam Husseins moské i Chabahar i det sydøstlige Iran. Det anslås, at 39 mennesker blev dræbt. Ifølge den britiske avis The Guardian og andre medier, påtog Jondallah sig ansvaret. Ved udgangen af 2010 var 11 baluchere angiveligt henrettet for påstået medlemsskab af Jondallah efter angrebet, men alle var dog blevet arresteret inden angrebet fandt sted.¹⁰⁴

3.10 Ytrings- og pressefrihed

Der er i princippet ytrings- og pressefrihed i Iran, medmindre udøvelsen af disse rettigheder er i modstrid med islamiske principper eller folkelige rettigheder. Det sidste betyder i praksis, at friheden er pålagt restriktioner af myndighederne. Generelt er pressefriheden ifølge flere kilder blevet stadigt forværret de senere år.¹⁰⁵

Regeringen påberåber sig jævnligt vagt formuleret lovgivning for at kriminalisere kritiske udtalelser. Artikel 500 i straffeloven siger, at enhver, der udøver enhver form for propaganda mod staten vil blive idømt

¹⁰² Ibid

¹⁰³ US Department of State, 2009 Human Rights Report Iran, 11. marts 2010

¹⁰⁴ Minority Right Group, State of the World's Minorities and Indigenous Peoples 2011, 6. juli 2011, p. 216

¹⁰⁵ The Freedom House (FH) report, Freedom of the Press 2010 – Iran, 1. oktober 2010

mellem tre måneder og et års fængsel. I henhold til artikel 513 kan lovovertrædelser der anses for at være en fornærmelse mod religionen blive straffet med døden, eller med fængsels i 1-5 år for mindre lovovertrædelser. Andre bestemmelser kan give fængselsstraffe på op til to års fængsel, op til 74 piskeslag, eller en bøde til dem, der bliver dømt for med vilje at skabe angst og uro i den offentlige bevidsthed, sprede falske rygter, skrive om handlinger, der ikke er sande og kritisere statslige embedsmænd.¹⁰⁶

Siden præsident Mahmoud Ahmadinejads omstridte genvalg den 12. juni 2009, har mange journalister skiftevis været vilkårligt tilbageholdt eller været under overvågning, hvorfor mange er flygtet til udlandet af frygt for at den næste anholdelse kan betyde længere fængselsstraf. Mere end 200 journalister og bloggere er blevet arresteret, 40 er stadig i fængsel og 100 eller deromkring har forladt landet, hvilket er den største udvandring af journalister siden 1979-revolutionen. Ifølge Reporters without Borders er Ahmadinejad direkte ansvarlig for dette overgreb, som han organiserer med ministerierne for efterretning, kultur og islamisk vejledning og Revolutionsgarden. Han fører også nøje tilsyn med listen over journalister som skal vilkårligt arresteres. En række medier er blevet lukket ned af kulturministeriets censurorgan ”Kommissionen for pressens godkendelse og overvågning”. Regeringen forfølger journalister og deres familier, foretager summariske arrestationer og bruger hemmelige fængsler til at lukke munden på sine kritikere.¹⁰⁷

Internettet er for mange iranske brugere ligeledes et vigtigt medie for formidling af emner, der ellers ikke kan diskuteres frit. På trods af restriktioner er brugen af internettet vokset hastigt i Iran siden 2000. I 2009 vurderes ca. 48,5 % af befolkningen at have adgang til internet¹⁰⁸. Dette tal er faldet til 43,2 % i juni 2010. Mange hjemmesider blokeres af de iranske myndigheder, og deres bagmænd chikaneres og tilbageholdes. I oktober 2006 udstedtes et regulativ, der begrænsede private brugeres online-hastighed til 128 kbit/sek og alle websites, der havde noget med Iran at gøre, skulle registreres inden for to måneder. I forbindelse med valget begrænsede myndighederne internethastighed og teknologi, således at det blev besværligt at downloade og uploade materiale og videoer. På selve valgdagen blev al sms service fuldkommen afbrudt¹⁰⁹.

Ifølge Human Rights Watch¹¹⁰ blev flere end 30 journalister og bloggere anholdt i forbindelse med urolighederne efter præsidentvalget. Flere hævdede at have været udsat for mishandling under fængslingen.

¹⁰⁶ Ibid.

¹⁰⁷ Reporters without Borders, Predators of Press Freedom: Iran – Mahmoud Ahmadinejad, 3. maj 2011,

¹⁰⁸ Internet World Stats 2009 og 2010, <http://www.internetworldstats.com/stats5.htm>

¹⁰⁹ Freedom House, Freedom in the World – Iran 2010, 7. maj 2010

¹¹⁰ Human Rights Watch, World Report 2010, januar 2010

Freedom House rapporterer, at der siden juni 2009 er blevet slået ned på online-aktivisme gennem forskellige former for retslig og udenretslig intimidering. Et stigende antal bloggere er blevet truet, arresteret, tortureret, holdt i isolation og nægtet lægehjælp, mens andre er blevet officielt prøvet og dømt. Mindst 50 bloggere og online-aktivister er blevet arresteret, og et dusin er stadig tilbageholdt.¹¹¹

De iranske myndigheder lancerede en ny bølge af arrestationer af journalister i optakten til en demonstration indkaldt af regeringens modstandere den 14. februar 2011 i solidaritet med det egyptiske og tunesiske folk. Mindst fire journalister og bloggere er blevet anholdt i Teheran siden den 9. februar 2011.¹¹²

Ifølge Reporters without Borders var der den 25. juni 2010 36 fængslede journalister og bloggere¹¹³.

Det statslige monopol på broadcast-medier fortsætter, privat ejerskab af parabolantennor er forbudt og regeringen gør alt hvad den kan for at stoppe udenlandske radio-og tv-udsendelser på persisk. Udenlandske medier er nøje overvåget og deres lokale korrespondenter risikerer at miste deres akkreditering når som helst. Mange udenlandske journalister var ude af stand til at få deres visum forlænget i 2011 og måtte forlade landet. Internationale organisationer får meget sjældent lov til at besøge Iran.¹¹⁴

Reporters without Borders rapporterede den 1. marts 2011 at flere iranske journalister og forfattere, der lever i eksil, har modtaget dødstrusler fra den iranske efterretningstjeneste siden den 24. februar 2011. De pågældende har modtaget anonyme trusler via telefon, sms eller e-mail, så som ”Stop dine handlinger mod den islamiske republik, eller du vil lide den ultimative straf” og ”Vi beordrer dig til at stoppe, ellers vil du komme til at betale.”¹¹⁵

3.11 Menneskerettighedsforkæmpere

Menneskerettighedsforkæmpere i Iran udsættes for alvorlige begrænsninger i deres arbejde. Som ovenfor nævnt er ytringsfriheden stærkt begrænset. Det samme gælder organisations-friheden. Mange menneskerettighedsforkæmpere udsættes for chikane, angreb, arrestationer, fængsling og tortur. Overgreb mod menneskerettighedsforkæmpere er eskaleret i 2009 og flere blev arresteret i forbindelse med demonstrationerne umiddelbart efter præsidentvalget den 12. juni 2009 og ved efterfølgende demonstrationer i efteråret og vinteren.

¹¹¹ The Freedom House report Freedom on the Net 2011 – Iran, 18. april 2011

¹¹² Reporters without Borders, Press freedom violations recounted in real time (from July to December 2010), 11. februar 2011

¹¹³ International Freedom of Expression eXchange, Alert: Emadoldin Baghi freed; another journalist arrested, held incommunicado, 25. juni 2010 (http://ifex.org/iran/2010/06/25/baghi_freed/)

¹¹⁴ Reporters without Borders, Predators of Press Freedom: Iran – Mahmoud Ahmadinejad, 3. maj 2011,

¹¹⁵ Reporters without Borders, Journalists going missing in Iran, those based abroad getting death threats, 1. marts 2011

En Iran Primer rapport fra 2010 udgivet af det amerikanske Institute of Peace (USIP) den 16. december 2010 bemærkede, at det iranske regime også optrappede sin kampagne for at lukke munden på kritikere i 2010. Ca. 500 samvittighedsfanger fra uroen efter valget forblev bag tremmer. De omfattede menneskerettighedsforkæmpere, kvinderettighedsforkæmpere, aktivister, advokater, ledende systemkritikere og reformatorer, journalister, akademikere og studerende. Mange andre flygtede i eksil. Op til 70 procent af lederne på menneskerettighedsområdet er enten fængslet eller i eksil.¹¹⁶

Ifølge US Department of State chikanerer og truer myndighederne rutinemæssigt familiemedlemmer til menneskerettighedsforkæmpere. Familiemedlemmerne risikerer blandt andet falske anklager og anholdelse. Som eksempel blev Nobel prisvinder og menneskerettighedsadvokat Shirin Ebadis søster anholdt til trods for, at hun ikke er politisk aktiv og ikke havde deltaget i demonstrationer i forbindelse med valget.¹¹⁷

I nogle tilfælde idømmer myndighederne menneskerettighedsforkæmpere betingede straffe eller løslader dem før straffen er endeligt udstået med det formål, at myndighederne så til enhver tid kan sætte dem i fængsel igen eller tilsige dem til utallige afhøringer. Betingede straffe bliver brugt til at intimidere og bringe aktivister til tavshed¹¹⁸.

NGOer arbejder under svære vilkår i Iran og udsættes ofte for chikane, arrestationer, overvågning, ulovlige ransagninger og lukning. Regeringen benægter, at menneskerettigheder er universelle og hævder, at menneskerettigheder må ses i konteksten af landets kultur og tro.¹¹⁹

Siden 2003 er 17 politiske fanger og samvittighedsfanger døde under fængslingen i iranske fængsler, angiveligt på grund af tortur, lægelig forsømmelse, og forkert behandling af fængselsmyndighederne. Seks af fangerne blev pågrebet og døde efter 2009-valget under de efterfølgende angreb på regeringens kritikere og politiske modstandere.¹²⁰

¹¹⁶ Iran Primer report, Patterns of Iran Human Rights Abuses 2010, udgivet af the US Institute of Peace (USIP) 16. december 2010

¹¹⁷ US Department of State, 2009 Human Rights Report Iran, 11. marts 2010

¹¹⁸ Ibid.

¹¹⁹ International Campaign for Human Rights in Iran, Death in Prison: No One Held Accountable, 24. juni 2011

¹²⁰ Ibid.

3.12 Kvinder

Iran er en teokratisk republik og derfor er kvindernes situation meget påvirket af islam og sharia-lovgivningen. Forfatningen støtter i høj grad lige rettigheder, men håndhævelsen er generelt dårlig og diskriminerende bestemmelser eksisterer stadig.¹²¹

En voksen kvinde er generelt ikke anerkendt som en hel person i retten. Bortset fra civile sager, hvor kvinders vidnesbyrd har samme værdi som mænd, svarer vidneudsagn fra to kvinder til én mands. Ikke desto mindre har dommere vid skønsbeføjelse ved afgørelsen af, hvad der er acceptabelt vidnesbyrd. I sager, der involverer store forbrydelser, såsom mord, er en kvindes vidnesbyrd utilladelig i retten.¹²²

Udstedelse af pas til kvinder samt tilladelse til at rejse ud af Iran kræver ægtemandens tilladelse.¹²³

Valget af præsident Mahmoud Ahmadinejad i 2005 markerede en tilbagevenden til magten for høgene og påvirkede næsten alle områder af kvinders sociale liv negativt. Krænkelser af menneskerettighederne i almindelighed og kvinders rettigheder i særdeleshed er blevet intensiveret, og anvendelsen af censur er steget. Den generelle situation for kvinder i Iran har også lidt under genoplivede socialpolitiske restriktioner for kvinders påklædning, forsamlingsfrihed, social fortalervirksomhed, kulturel kreativitet og selv akademisk og økonomisk aktivitet.¹²⁴

Kvinder har pligt til på offentlige steder at bære den særlige klædedragt hijab, have håret dækket og ansigtet fri for make-up. Tøjet må ikke afsløre kropsformer og tørklæderne ikke være farverige, kvinder må ikke være iført solbriller, iført en stram eller kort manteau (frakke eller kjole), vise hud over håndled eller ankel, vise halsudskæring, og iføre sig støvler udenpå bukser. Der er offentlig påtale i denne type sager, da staten har beføjelse til at overvåge og kontrollere kvinders tøj. Overtrædelse straffes med advarsel, bøde eller op til to måneders fængsel. Håndhævelsen af disse påbud har varieret over tid og forekommer i høj grad at være vilkårlig.

Barskere håndhævelse har øget antallet af vilkårlige anholdelser og tilbageholdelser i de seneste år. Umiddelbart efter revolutionen var overholdelse af iførelse af hijab og anstændig påklædning for kvinder håndhævet af et særligt politi på alle offentlige steder, og kvinder blev chikaneret, arresteret, idømt bøder, og tilbageholdt for overtrædelser. I forbindelse med reform-æraen under præsident Khatami (1997-2005), blev denne håndhævelse lempet betydeligt men ikke elimineret. Men siden 2006 har mandlige og kvindelige

¹²¹ The 2009 Social Institutions and Gender Index (SIGI), Country Profile on Iran, 11. maj 2011

¹²² Freedom House report on women's rights, 3. marts 2010 (Nondiscrimination and access to justice)

¹²³ Artikel fra The Guardian, 6 Oktober 2009, af Shirin Ebadi

¹²⁴ The Freedom House (FH) report Women's Rights in the Middle East and North Africa 2010 – Iran, 3. marts 2010

officerer stoppet, verbalt overfuset, fysisk overfaldet, arresteret, eller midlertidigt tilbageholdt tusindvis af kvinder og nogle unge mænd for ikke at bære tilstrækkeligt beskedent tøj, eller en ”bad hijab”.¹²⁵

Myndighederne har siden 2007 stoppet eller tilbageholdt flere end to millioner personer for ”upassende” hår, hvilket for mænds vedkommende relaterer sig til længden af hår eller skæg og for kvinders vedkommende til ”bad hijab”.¹²⁶

På den internationale kvindedag den 8. marts 2006 samledes ca. 1.000 kvinder i Studenter-parken (Daneshjoo) for at fejre den internationale kvindedag. Forsamlingen blev imidlertid opløst af politiet, der forinden havde fotograferet deltagerne og optrådte meget voldeligt mod kvinderne og blandt andet slog og sparkede en næsten blind 70-årig kendt feministisk poet. Journalister blev tilbageholdt og deres kameraer konfiskeret. I forbindelse med retssagen for fire af deltagerne blev der den 4. marts 2007 afholdt en fredelig demonstration foran retsbygningen, hvor 30 kvinder blev anholdt. I maj 2010 blev der afsagt dom over to af de kvinder, der blev anholdt i 2007. De to kvinder, hvoraf den ene er journalist for Meydaan (en online avis for ”Stop Stoning to Death Campaign”) og den anden er medstifter af samme kampagne, blev idømt henholdsvis seks års fængsel samt 74 piskeslag og to et halvt års fængsel samt 30 piskeslag for at have ”handlet mod national sikkerhed og til skade for den offentlige orden”.¹²⁷

I 2008 blev kvindesagsforkæmpere ifølge Amnesty International arresteret og i flere tilfælde dømt for beskyldninger om anti-islamisk opførsel og landsskadelig virksomhed. I november 2009 rapporterede menneskerettighedsgruppen One million Signatures Campaign (OMSC – gruppering der arbejder for lige rettigheder for kvinder og mænd), at 11 af deres medlemmer var blevet indkaldt til afhøring ved Revolutionsdomstolen af uvisse årsager efter at have arbejdet med ligestilling. Freedom House rapporterede, at inden for de sidste to år er 68 kvinder blevet fængslet, fordi de har været engageret i OMSC.¹²⁸

Vold i hjemmet er ikke forbudt ved lov. Ifølge en undersøgelse offentliggjort i 2008 med data fra 2005 rapporteredes det, at 52,7 procent var blevet fysisk mishandlet i løbet af deres ægteskab. En undersøgelse offentliggjort i 2009 ved hjælp af data fra 2006 rapporterede, at halvdelen af de interviewede studerende

¹²⁵ Freedom House, Women's Rights in the Middle East and North Africa 2010 – Iran, 3. marts 2010

¹²⁶ United States Department of State, Country report on human rights practices 2010, 8. april 2011, section 5

¹²⁷ International Federation for Human Rights, Repression of human rights defenders continues with four convictions, 20. maj 2010

¹²⁸ Freedom House, Women's Rights in the Middle East and North Africa 2010 – Iran, 3. marts 2010

havde været vidne til hustruvold i deres familier. En undersøgelse af kvinder med infertilitet fra august 2009 til januar 2010 viste, at cirka 62 procent havde oplevet vold i hjemmet på grund af deres barnløshed.¹²⁹

Voldtægt er ulovligt men udbredt og straffes sjældent.¹³⁰ Voldtægt begået af ægtefællen er ikke ulovligt¹³¹.

Iran fik den første kvindelige minister den 3. september 2009. Der er tale om den meget konservative Marzieh Vahid Dastjerdi, som tidligere har talt for, at kvinder og mænd skulle adskilles i forhold til sundhedssystemet, så kun kvindelige læger behandlede kvinder og mandlige læger behandlede mænd. Marzieh Vahid Dastjerdi er udpeget til sundhedsminister. To andre kvindelige ministerkandidater blev ikke godkendt af parlamentet.¹³²

3.13 Æresdrab

Æresdrab er forbudt i Iran og bliver efterforsket og retsforfulgt som drab. Den eventuelle straf er dog meget varierende i forhold til, hvem der er gerningsmand – f.eks. skal en fader ifølge islamisk lov kun betale blodpenge¹³³. En ægtemand kan straffrit slå sin kone ihjel, hvis han har været vidne til utroskab fra hendes side, og hvis han er sikker på, at hun var en frivillig part i forholdet¹³⁴. Der forefindes ikke officiel statistik over antallet af æresdrab, men US State Department rapporterer, at iransk politi er citeret for at have udtalt til en avis i 2008, at der er begået 50 æresdrab over en syv måneders periode.

Æresdrab begås ifølge en rapport fra Landinfo¹³⁵ oftest blandt kurdiske, lori, arabiske, baluchi og tyrkiske minoriteter i Iran. Æresdrab forekommer hyppigst i de socio-økonomisk mindst udviklede og geografisk mest isolerede områder. Æresdrab forekommer dog også i og omkring Teheran, hvor ægtefæller står bag størstedelen af alle drab på kvinder. Det skønnes at over en seks måneders periode udgjorde æresdrab 35 % af alle drab i Teheran og omegn. Det er meget svært at skaffe præcise tal på området, da der ikke føres statistik over antallet af æresdrab. Landinfo påpeger, at der ikke er noget der tyder på, at de iranske myndigheder aktivt bekæmper æresdrab.

3.14 Utroskab

Utroskab straffes med henrettelse ved stening. En person, der er dømt til stening, kan gå fri, hvis det lykkes vedkommende at flygte under steningen. Det er lettere for mænd at flygte end det er for kvinder, fordi

¹²⁹ US Department of State, Country report on human rights practices 2010, 8. april 2011, section 6

¹³⁰ US Department of State, 2009 Human Rights Report Iran, 11. marts 2010

¹³¹ Ibid.

¹³² The Guardian, Iran appoints first female cabinet minister for 30 years, 3. september 2009

¹³³ Landinfo, Honour killings in Iran, 22. maj 2009

¹³⁴ US Department of State, 2009 Human Rights Report Iran, 11. marts 2010

¹³⁵ Landinfo, Honour killings in Iran, 22. maj 2009

mænd ”kun” er begravet til livet, mens kvinder begraves til halsen. 10 kvinder og fem mænd stod til at skulle stenes ved slutningen af 2010.¹³⁶

Reglerne om bevis er meget strenge i sager om utroskab og kræver enten parternes tilståelse, fire mandlige vidner eller tre mandlige vidner og fire kvindelige vidner.¹³⁷

3.15 Homoseksuelle

Ifølge iransk lov er samleje mellem to af samme køn ulovligt. Der er dødsstraf for samleje mellem to mænd (Lavaat) og straffen for sex mellem to kvinder (Mosaheghe) er 100 piskeslag for de første tre overtrædelser og dødsstraf for den fjerde.¹³⁸

I 2007 benægtede præsident Ahmadinejad, at Iran overhovedet havde homoseksuelle, og i april 2009 kaldte Ahmadinejad homoseksualitet for den mest vederstyggelige adfærd, man kunne udøve¹³⁹.

Gennem flere år har det været den almindelige opfattelse, at myndighederne tilsyneladende ikke er opsøgende i forhold til at identificere og retsforfølge homoseksuelle, i al fald ikke så længe det praktiseres bag lukkede døre. Indtil 2004 oplyste de fleste kilder, at der ikke var rapporter om henrettelser, retsforfølgelse og domfældelse i sager om homoseksualitet, og at straffen i denne type sager derfor sandsynligvis havde været piskeslag indtil da.

En artikel på Spiegelonline¹⁴⁰ fra september 2009 beskriver, at homoseksuelle i højere grad udsættes for forfølgelse, efter at Ahmadinejad er kommet til magten. Artiklen påpeger, at 148 homoseksuelle personer er idømt dødsstraf og henrettet ifølge officielle statistikker¹⁴¹. Til sammenligning rapporterer en BBC artikel fra marts 2008¹⁴², at flere end 4000 homoseksuelle mænd og kvinder er blevet henrettet siden revolutionen i 1979. Ifølge Spiegelonline artiklen anklages homoseksuelle næsten altid for andre forbrydelser såsom voldtægt, bedrageri eller røveri for bedre at kunne retfærdiggøre henrettelsen.

¹³⁶ US Department of State, 2010 Human Rights Report Iran , section a

¹³⁷ Landinfo, Iran: Utroskab og graviditet udenfor ekteskab, 7. April 2010, p. 1

¹³⁸ The International Gay and Lesbian Human Rights Commission, Iran, Stop Executions for Sodomy Charges, 25. November 2009

¹³⁹ Radio Free Europe Radio Liberty, Ahmadinejad Calls Homosexuality Among “Ugliest Acts”, 29. april 2009

¹⁴⁰ Spiegelonline International, Wave of Homophobia Sweeps the Muslim World, 17. September 2009

¹⁴¹ Artiklen angiver ikke nogen periode for statistikken

¹⁴² BBC, Gay Iranian deportation reviewed, 13. marts 2008

3.16 Politisk opposition

Åben opposition mod den islamiske stat er ikke tilladt. Medlemmer af organisationer, som er imod styret, risikerer henrettelse eller fængselsstraffe. I en del af sådanne tilfælde vil de formelle anklager ifølge kilder imidlertid ofte lyde på narkosmugling eller lignende. Nogle organisationers aktiviteter er derfor stort set udøvet i eksil. Organisationer som Tudeh, Iran Paad, Fedayin Khalq og Darafesh Kaviani er rapporteret til at have ingen eller meget begrænsede aktiviteter i Iran. Mojahedin-e Khalq Organisation (MEK/MKO), Kurdish Democratic Party of Iran (KDPI), Komala, Kurdistan Independent Life Party (PJAK) og Jondallah er de mest aktive organisationer og skal fremhæves her.

3.16.1 Mojahedin-e Khalq Organisation – MEK/MKO (også kendt som People's Mojahedin Organisation of Iran (PMOI))

Mojahedin-e Khalq (MKO) bliver af myndighederne anset for at være en terrororganisation. MKO oplyses at være en af de mest aktive militante modstandsgrupper i Iran. Organisationen har tidligere udøvet sine væsentligste aktiviteter fra Irak, men blev i forbindelse med invasionen af Irak i 2003 afvæbnet. Efterfølgende annoncerede den iranske regering, at man ville tilbyde amnesti til menige medlemmer af MKO og i perioden 2003 til 2008 er 260 medlemmer af MKO vendt tilbage til Iran under Internationale Røde Kors' auspicer¹⁴³.

Den 26. januar 2009 blev MKO fjernet af EU's liste over terrororganisationer som følge af en dom fra EF-Domstolen¹⁴⁴, hvor Frankrig ifølge dommen ikke kunne føre bevis for, at organisationen udgjorde en terrortrussel. De iranske myndigheder havde blandt andet brugt EU's terrorliste som argument for afsigelse af dødsstraffe over medlemmer af MKO. MKO er fortsat på US State Department's liste over terrororganisationer.

Ifølge International Campaign for Human Rights in Iran¹⁴⁵ er seks personer dømt til døden efter valguelighederne i juni 2009. Alle seks personer er anklaget for at have sympatiseret med MKO.

Den 28. juli 2009 angreb irakiske styrker MKOs lejr Camp Ashraf, der ligger i Irak nordøst for Bagdad, nær grænsen til Iran. Ifølge International Federation for Human Rights¹⁴⁶ var der forlydender om mindst 11 dræbte Ashraf indbyggere og flere end 450 sårede. 50 indbyggere blev taget som gidsler og slået og tortureret af sikkerhedsstyrkerne. Camp Ashraf havde været under de amerikanske styrkers beskyttelse frem

¹⁴³ Nejat Society, Red Cross repatriates 260 Iran rebels; MKO from Iraq, 3. juni 2009

¹⁴⁴ T-256/07 People's Mojahedin Organization of Iran mod Rådet for Den Europæiske Union (DOM), http://www.eu-oplysningen.dk/dokumenter/efdomstolen/domme/anlaeggelse/2007/T256_07/

¹⁴⁵ International Campaign for Human Rights¹⁴⁵ in Iran, Student's Death Sentence for Throwing Rocks Reversed, 16. maj 2010

¹⁴⁶ International Federation for Human Rights, Iraq must protect the rights of Camp Ashraf residents, 31. juli 2009

til juni 2009¹⁴⁷, hvor ansvaret for lejren blev overdraget til Irak. Allerede i december 2008 erklærede den irakiske regering, at den ville lukke Camp Ashraf. Lejren eksisterer fortsat, men dens 3400 indbyggere oplever ifølge flere kilder voldsom chikane fra de irakiske styrker.

Ifølge rapport fra Udlændingesservice fra 2009 oplyste flere kilder, at mens sympatisører og endda tidligere medlemmer af MKO i mange tilfælde kan vende tilbage til Iran uden problemer, fordi mange vil være omfattet af den amnesti Præsident Khatami annoncerede i 2003, kan man ikke konkludere, at alle hjemvendte vil undgå problemer. Mange kilder pegede på, at retsforfølgning og forfølgelse af hjemvendte ikke udelukkende var afhængig af den tilbagevendtes handlinger. Vilkårligheden i det iranske retssystem og privates behov for hævn efterlader ingen garantier med hensyn til sikkerheden for de hjemvendte.¹⁴⁸

3.16.2 Kurdish Democratic Party of Iran (KDPI)

Venstreorienterede kurdiske aktivister dannede Komala partiet i Mahabad i 1940'erne¹⁴⁹. I juli 1945 skiftede Komala navn til Kurdistans Demokratiske Parti i Iran (KDPI). Siden 1984 har partiet haft base i Irak. KDPI afblæste i 1991 sine væbnede aktiviteter i Iran, selv om dens "selvforsvars-enheder" er stødt sammen med iranske tropper under iranske militære angreb i irakisk Kurdistan. Ifølge KDPI's ledere, udfører partiet ikke væbnede operationer i Iran, hvilket generalsekretæren for KDPI Mostafa Hejri bekræftede så sent som i juli 2008.¹⁵⁰

Ifølge Freedom House¹⁵¹ bliver kurdiske oppositionsgrupper, såsom KDPI, undertrykt på brutal vis. Af Udlændingesservices rapport fra 2009¹⁵² fremgår, at personer, der opfattes som en trussel mod national sikkerhed (heriblandt de der mistænkes for at samarbejde med oppositionsgrupper), risikerer fængsel op til ti år eller henrettelse. Som eksempel nævnes, at en person, der er i besiddelse af en CD, en pamflet eller lignende med indhold om KDPI, Komala eller andre kurdiske organisationer, risikerer at blive opfattet som en trussel mod den nationale sikkerhed.

3.16.3 Komala

Efter revolutionen i 1979, greb en anden venstreorienteret bevægelse, også kaldet Komala (ligesom KDPI's oprindelige navn), til våben mod den centrale regering i et forsøg på at få kurdisk uafhængighed. Komala

¹⁴⁷ Amnesty International, Iraq: Civilians under fire, 27. april 2010

¹⁴⁸ Danish Immigration Service: Human Rights Situation for Minorities, Women and Converts, and Entry and Exit Procedures, ID Cards, Summons and Reporting, etc. April 2009, p. 16

¹⁴⁹ Se under 3.16.3 om den anden bevægelse kaldet Komala, som ikke skal forveksles med det oprindelige KDPI

¹⁵⁰ Human Rights Watch, Iran: Freedom of Expression and Association in the Kurdish Regions, 9. januar 2009, p. 7
http://www.hrw.org/sites/default/files/reports/iran0109_web.pdf

¹⁵¹ Freedom House, Freedom in the World – Iran 2010, 7. maj 2010

¹⁵² Danish Immigration Service, Human Rights Situation for Minorities, Women and Converts, and Entry and Exit Procedures, ID Cards, Summons and Reporting, etc., april 2009, p. 9

nedlagde våbnene i 1990'erne. Ifølge et medlem af Komalas centrale udvalg Hassan Rahmanpanah skete dette efter at have erkendt, at myndighederne brugte eksistensen af en væbnet opposition som en undskyldning for at undertrykke fredelige aktivister.¹⁵³

Ifølge Amnesty International¹⁵⁴ blev en kurdisk mand henrettet i 2009, fordi han var medlem af Komala.

3.16.4 Kurdistan Independent Life Party (PJAK)

PJAK, der er den iranske afdeling af PKK, er en militant kurdisk bevægelse, der kæmper for selvstyre og større rettigheder til kurderne blandt andet ved væbnede angreb mod de iranske myndigheder. PJAK blev erklæret en terrororganisation af USA i 2009.¹⁵⁵

Ifølge et tyrkisk nyhedsbureau dræbte PJAK flere end 120 iranske soldater i 2005. I april 2006 dræbte PJAK 24 iranske soldater som gengældelse for drabene på 10 kurdere ved en demonstration i Maku. Syv medlemmer af PJAK er efterfølgende blevet anholdt. I maj 2009 blev 3 medlemmer af PJAK henrettet, og Agence France Presse¹⁵⁶ rapporterede i maj 2010, at fire medlemmer af PJAK, heriblandt en kurdisk kvinde, var blevet henrettet i Teherans Evin fængsel, dømt for at være "Guds fjender" og for at have udført terrorhandlinger.

3.16.5 Jondallah eller People's Resistant Movement of Iran (PRMI)

Jondallah er en væbnet oprørsgruppe baseret i det fattige og underudviklede Sistan-Baluchistan. Ifølge en avisartikel¹⁵⁷ benytter gruppen sig af sunni ekstremisme, al-Qaeda taktik, etniske fordomme og ambitiøse politiske slogans. Jondallahs leder hævder, at organisationen kun har til formål at beskytte balucheres og sunniers nationale og religiøse rettigheder.

Blandt alle Jondallah operationer markerede Pishin (2009) og Zahidan (2010) bombningerne vendepunkter for den oprørske gruppe. Den første selvmordsbombeaktion den 18. oktober 2009 dræbte 42 mennesker, herunder General Noor Ali Shooshtari, næstkommanderende i den iranske Revolutionsgarde. Efter dette lovede regeringen at afvikle undergrundsorganisationen. Efter massive efterretnings- og diplomatiske bestræbelser, lykkedes det myndighederne at pågribe den 27 årige Regi, grundlægger og leder af bevægelsen.

¹⁵³ Human Rights Watch, Iran: Freedom of Expression and Association in the Kurdish Regions, 9. januar 2009, p. 7
http://www.hrw.org/sites/default/files/reports/iran0109_web.pdf

¹⁵⁴ Amnesty International, Death Sentences and Executions 2009, 30. marts 2010

¹⁵⁵ Freedom House, Freedom in the World 2011 Iran, 12. maj 2011, p. 7

¹⁵⁶ Agence France Presse, Iran hangs woman, four other 'enemies of God', 9. maj 2010

¹⁵⁷ Middle East Online, Poverty, blind violence in Iran's Baluchestan, 20. februar 2008

Han blev hængt, ligesom sin bror Abdul Hameed Regi, efter at have tilstået på tv, at Jondallah angiveligt fik støtte fra USA.¹⁵⁸

Elleve mænd, som menes at være medlemmer af Irans baluchiske mindretal, blev henrettet i Zahedan-fængslet den 20. december 2010. Ifølge Irans Fars News Agency, havde de 11 mænd forbindelse med Jondallah, som tog ansvaret for et selvmordsbombeangreb i Chabahar i Sistan-Baluchistan provinsen, syd-øst Iran, den 15. december 2010, hvor op mod 39 mennesker blev dræbt. Mændene var alle blevet dømt for "fjendskab mod Gud" og "korruption på jorden" for en række handlinger, herunder overfald og drab på politi og Revolutionsgardister, bombeangreb på shiamuslimske moskeer, bortførelser og væbnet røveri, selv om en lokal myndighedsperson benægtede, at nogen af dem havde deltaget i angrebet den 15. december 2010.¹⁵⁹

3.16.6 Studenterdemonstrationer

Den 8. juli 1999 demonstrerede studenter fredeligt i Teheran på grund af myndighedernes indskrænkninger i ytringsfriheden, herunder lukningen af avisen "Salam". Politiet og andre sikkerhedsstyrker slog overdrevent hårdt ned over for disse demonstrationer, hvilket resulterede i fire døde og 300 sårede, mens ca. 400 blev arresteret. Præsidenten ønskede efterfølgende at stille de ansvarlige myndighedspersoner til regnskab, og tiltale blev rejst mod flere personer, men ingen ledende myndighedspersoner blev dømt.¹⁶⁰

Som tidligere beskrevet har der i forbindelse med valget 12. juni 2009 været omfattende demonstrationer i Teheran, se mere under afsnit 3.2 og 3.3.

3.17 Returnering af afviste asylansøgere til Iran

Spørgsmålet om, hvorvidt asylansøgere som gruppe udsættes for problemer eller umenneskelig behandling ved retur til Iran, har været rejst af udlændingemyndighederne i flere lande. I en landerapport fra de australske myndigheder i 2010 blev det anset for usikkert, om iranske myndigheder tillægger returnerede asylansøgere anti-regimeholdninger udelukkende baseret på deres forsøg på at opnå beskyttelse i udlandet. Samme rapport slog imidlertid fast, at der fandtes eksempler på, at hjemvendte asylansøgere var blevet udsat for forskellige former for dårlig behandling af myndighederne såsom overvågning, forhør og

¹⁵⁸ The Baloch Hal, Editorial: Why is Iran Unhappy?, 22. December 2010, <http://www.thebalochhal.com/2010/12/editorial-why-is-iran-unhappy/>

¹⁵⁹ Amnesty International, Death Sentences and Executions 2010, 30. marts 2011, p. 28, <http://www.amnesty.org/en/library/asset/ACT50/001/2011/en/ea1b6b25-a62a-4074-927d-ba51e88df2e9/act500012011en.pdf>

¹⁶⁰ US Department of State, Country Reports on Human Rights Practices 2002 Iran, 31. Marts 2003, p. 13

fængsling. Der blev endvidere refereret til ”troværdige rapporter” om tilfælde af fysisk mishandling af hjemsendte iranere fra Canada og mindst et rapporteret dødsfald som følge af en sådan mishandling.¹⁶¹

I den senere tid er iranske myndighedspersoner kommet med ytringer, som er blevet tolket som tegn på øget interesse for asylansøgere som gruppe. Den 17. februar 2011 publicerede den iranske statsejede avis *Iran* en artikel, som omtalte brug af falske retsdokumenter af iranske asylansøgere i udlandet. Artiklen var underskrevet af Abdul-Nabi Mallahzadeh, en tidligere højesteretsdommer. Artikelforfatteren hævder, at nogle asylansøgere konstruerer falske historier for at opnå asyl og påstår, at myndighederne i flere lande i de senere år har registreret en øgning af dette fænomen. Han henviser videre til, at der ifølge artikel 7 i den iranske straffelov er hjemmel til at straffe iranske borgere, som har begået strafbare handlinger i udlandet, når de returnerer til Iran, og at personer som har forsøgt at opnå asyl ved at konstruere falske historier risikerer retsforfølgelse og anklage om at føre propaganda mod systemet. Artiklen afsluttes med en direkte opfordring til de aktuelle myndigheder, inklusiv ”Udenrigsministeriet, politiet, domstolene og massemedierne” om at ”føre passende og kontinuerlig oplysningsarbejde for at forebygge sådanne forhold”.¹⁶²

Det er et spørgsmål om tolkning i hvilken grad denne artikel er et udtryk for en ændret holdning og praksis overfor hjemsendte asylansøgere fra de iranske myndigheders side. Det er i så henseende relevant, at avisen *Iran* anses som regeringens og præsidentens officielle talerør, noget som bidrager til at give Mallahzadehs ytringer officiel tyngde.¹⁶³

3.18 Ulovlig udrejse – Dom fra den Europæiske Menneskerettighedsdomstol¹⁶⁴

Den Europæiske Menneskerettighedsdomstol afsagde den 9. marts 2010 dom i en sag vedrørende en iransk asylansøger, der havde fået afslag på asyl i Sverige. Domstolen fastslog, at det ville være i strid med EMRK art. 3 at sende ansøgeren tilbage til Iran. I Domstolens argumentation vedrørende den fremtidige risiko for forfølgelse i Iran henvistes blandt andet til, at ulovlig udrejse af Iran kan medføre, at iranere, der vender hjem, risikerer at blive afhørt og tilbageholdt ved ankomsten til Iran.

¹⁶¹ Sydney/Melbourne: Australian Government ,Refugee Review Tribunal (2010, 19. august). *Country Advice Iran*. <http://www.mrtrrt.gov.au/Country-Advice/Iran/Iran/default.aspx>

¹⁶² Landinfo, Iran: Returnerte asylsøgere, 19. april 2011, p. 2

¹⁶³ Ibid.

¹⁶⁴ European Court of Human Rights, Chamber judgement, Case of R.C. v. Sweden (application no. 41827/07) Deporting an Iranian dissident to Iran would be contrary to the Convention, 9. marts 2010 (<http://cmiskp.echr.coe.int/tkp197/view.asp?action=html&documentId=864117&portal=hbkm&source=externalbydocnumber&table=F69A27FD8FB86142BF01C1166DEA398649>)

Asylansøgeren havde deltaget i demonstrationer i Iran i 2001, hvorefter han blev fængslet og udsat for tortur. Det lykkedes ham at flygte efter 2 år i fængslet. De svenske myndigheder gav afslag på asyl under henvisning til manglende troværdighed (de mente, at han udbyggede historien undervejs), manglende beviser på forfølgelse samt utilstrækkelig dokumentation for, at han havde været udsat for tortur, og endelig mente de ikke, at han ville risikere forfølgelse ved en tilbagevenden, da hans aktiviteter havde været begrænsede og fundet sted adskillige år tidligere.

3.18.1 Vurderingen af om ansøgeren havde været forfulgt i Iran

Domstolen indledte med at fastslå, at baggrundsoplysningerne om en forværret menneskerettighedssituation i Iran ikke i sig selv er tilstrækkeligt til at begrunde asyl. Domstolen fandt, at selvom der var punkter, hvor ansøgerens forklaringer var uklare, så var hans grundlæggende forklaring konsistent. Domstolen bemærkede i øvrigt, at som følge af den særlige situation asylansøgere ofte befinder sig i, er det hyppigt nødvendigt at give dem "benefit of the doubt", når man vurderer troværdigheden af deres udsagn og den dokumentation de fremlægger.

Ansøgeren havde fremlagt lægelig dokumentation, hvoraf det fremgik, at det ikke kunne afvises, at han havde været udsat for tortur. I lægens bemærkninger hed det, at ansøgerens ar meget vel kunne stamme fra tortur. De svenske myndigheder fandt imidlertid ikke, at dokumentationen og lægens udtalelser var bevis nok for, at ansøger havde været udsat for tortur. Domstolen bemærkede hertil, at selvom bevisbyrden påhviler ansøger, så har stater pligt til at sikre, at alle relevante oplysninger tilvejebringes, især når der er stærke indikationer på, at en ansøger har været udsat for tortur.

Endelig konkluderede Domstolen, at ansøgers forklaring harmonerede med de talrige baggrundsoplysninger om menneskerettighedssituationen i Iran.

3.18.2 Vurderingen af om ansøger ville risikere forfølgelse ved en tilbagevenden til Iran

Domstolen lagde både vægt på den nuværende situation i Iran og det forhold, at iranere der ikke kan bevise, at de er udrejst lovligt af Iran med stor sandsynlighed vil blive udspurgt om lovligheden af deres udrejse, når de ankommer til Iran. På baggrund af rapporter om Iran (herunder særligt Udlændingesservices fact finding rapport fra 2009 og en UK Home Office rapport fra august 2008) fandt Domstolen det sandsynligt, at ansøgeren, der ikke havde dokumentation for lovlig udrejse, ville komme i myndighedernes lys, og at hans fortid ville blive afsløret ved en tilbagesendelse.

Domstolen fandt, at ansøgeren ville risikere forfølgelse i strid med EMRK art. 3, hvis han bliver sendt til Iran.

4. Dansk asylpraksis

Asylansøgere fra Iran udgør en af de største grupper af asylansøgere i Danmark. I 2010 søgte 614 iranere om asyl i Danmark og 302 ansøgninger blev realitetsbehandlet i Danmark, mens de øvrige blev udsendt til andre EU-lande i henhold til Dublin-forordningen.

I 2010 meddelte Udlændingesservice som 1. instans asyl i 63% af de behandlede ansøgninger fra Iran. Den gennemsnitlige anerkendelsesprocent for alle sager behandlet i Udlændingesservice var til sammenligning 38 % i 2010.

I 2010 meddelte Flygtningenævnet som 2. instans asyl i 47% af de behandlede ansøgninger fra Iran. Den gennemsnitlige omgørelsesprocent for alle sager behandlet i Flygtningenævnet var til sammenligning 25% i 2010.

Flygtningenævnets praksis okt. 2010 – nov – 2011 ser ud som følger:

Flygtningenævnets praksis vedrørende iranske asylansøgere, 1.10.2010 – 1.11.2011	
Konventions-status	41
Beskyttelses-status	3
Afslag	54
I alt:	98

Derudover behandlede Nævnet i samme periode 3 sager vedrørende bortfald af flygtningestatus grundet lang tids ophold uden for Danmark. I alle 3 sager besluttede Nævnet, at opholdstilladelsen skulle betragtes som bortfaldet, da de pågældende efter Nævnets vurdering frivilligt havde taget ophold i Iran på ny. Endelig behandlede Nævnet 2 sager vedrørende udsendelse grundet udvisningsdom af personer, der oprindeligt var meddelt asyl. I den ene sag besluttede Nævnet, at ansøgeren var udelukket fra opholdstilladelse, men samtidig ikke kunne udsendes tvangsmæssigt til Iran grundet risikoen for forfølgelse dér, hvilket førte til en afgørelse om såkaldt "tålt ophold". I den anden sag ophævede Nævnet Udlændingesservices afgørelse og meddelte ansøger K-status bl.a. pga. hans stærke tilknytning til Danmark og ringe kendskab til Iran og sorani samt det forhold, at han nu var ude af sit narkotikamisbrug og nogle år tidligere var konverteret til kristendommen.

Den følgende beskrivelse af praksis er baseret på udtræk fra Dansk Flygtningehjælps database over afgørelser fra Flygtningenævnet vedrørende Iran i perioden 1.10.2010 -1.11.2011. Det er altså udelukkende afgørelser fra 2. instans, som beskrives.

De iranske ansøgere asylmotiver var meget forskellige og spændte vidt over store dele af flygtningespektret. Dog var størstedelen kendetegnet ved at omhandle et modsætningsforhold til de iranske myndigheder. I det følgende afsnit fremdrages illustrative eksempler på forskellige typer asylmotiver. I grove træk kan de sager, hvori Nævnet meddeler asyl, opdeles i følgende kategorier.

4.1 Præsidentvalget 2009 og den grønne bevægelse

Et flertal af sagerne omhandlede politiske aktiviteter i forbindelse med præsidentvalget i 2009 og de rækker af demonstrationer, der efterfølgende tog form under ”den grønne bevægelse”. Ansøgerne havde vidt forskellige politiske, etniske og religiøse tilhørsforhold, men havde været samlet under regeringskritiske paroler. Flygtningenævnet har meddelt asyl til en række ansøgere, der er kommet i de iranske myndigheders søgelys som følge af deres deltagelse i demonstrationerne, deres ven- eller slægtskab med profilerede demonstranter eller som følge af deres mindre eksplicit politiske, men snarere humanitære bistand til tilskadekomne demonstranter. Myndighedernes brug af overvågning og fotografering ved demonstrationerne førte i flere sager til identifikation af menige demonstrationsdeltagere.

Nævnet meddelte K-status til en kurdisk mand, som tidligere havde været tilbageholdt og udsat for fysiske overgreb grundet deltagelse i en kurdisk protestaktion. Ansøger var blevet løsladt efter at have underskrevet en erklæring om ikke at ville deltage i demonstrationer eller politiske forsamlinger fremover. I forbindelse med præsidentvalget i 2009 deltog ansøgeren på ny i en regeringskritisk demonstration, som blev opløst af politiet. Det lykkedes ansøger at flygte og gemme sig hos familiemedlemmer. Ansøgers bopæl blev imidlertid efterfølgende opsøgt og ransaget af efterretningstjenesten, som beslaglagde ansøgers computer og tog ansøgers fader med til afhøring.

Nævnet meddelte ligeledes K-status til en persisk mand fra Teheran, som var eftersøgt af de iranske myndigheder grundet sin deltagelse i regeringskritiske demonstrationer i forbindelse med præsidentvalget. Under en demonstration hjalp ansøgeren en ung pige og dreng, der blev udsat for vold fra politiet. Ansøgeren råbte i den forbindelse kritiske udsagn om regeringen, politiet og islam og rev en politiuniform i stykker. Episoden førte til identifikation af ansøger, der efterfølgende udrejste illegalt.

Nævnet meddelte K-status til en persisk mand fra Teheran, som i forbindelse med valget i 2009 hjalp til på et lokalt valgkontor for oppositionen med at uddele plakater. Efter valget deltog ansøger i flere demonstrationer, hvor han bl.a. kastede molotovcocktails mod politistyrkerne, som beskød demonstranterne. Efterfølgende blev ansøgers bopæl opsøgt af efterretningstjenesten, som afhørte ansøgers

brødre. Ansøger gemte sig hos et familiemedlem indtil sin illegale udrejse. Vedrørende Udlændingesservices påstand om udelukkelse grundet molotov-angrebet, bemærkede Nævnet, at ”det forekommer tvivlsomt om ansøgeren ved at forsvare sig imod myndighedspersoners uberettigede angreb imod demonstranterne på den beskrevne måde har gjort sig skyldig i en handling af en sådan grovhed, at den kan henføres under Flygtningekonventionens artikel 1 F (b)”.

Nævnet meddelte K-status til en mand med tilknytning til derwish-traditionen indenfor sufismen, som var aktiv i Mousavis kampagne i 2009 og bl.a. stillede sin butik til rådighed for kampagnen. Ansøger havde allerede i 2008 været anholdt grundet sine aktiviteter for en derwish-gruppe. Under en demonstration i 2009 blev ansøger filmet, og de konkrete billeder af ham blev vist på nationalt TV, hvor en politichef udpegede ham som værende til fare for statens sikkerhed. Umiddelbart herefter blev ansøgers butik ransaget. Ansøger levede herefter skjult indtil sin illegale udrejse. Ansøger havde under nævnsmødet fremlagt en tilsigelse fra en iransk domstol.

Endelig meddelte Nævnet B-status i en enkelt sag vedrørende præsidentvalget i 2009. En portør ansat ved et hospital i Teheran hjalp sammen med sin kæreste, som var sygeplejerske på samme hospital to hårdt sårede demonstranter med at flygte fra efterretningstjenesten. 14 dage senere deltog ansøger i en spontan demonstration, hvor han blev tilbageholdt og udsat for grove overgreb af efterretningstjenesten, som anklagede ham for at have hjulpet de to demonstranter med at flygte fra hospitalet, da ansøgers medarbejderkort var blevet fundet under flugten. Ansøger blev løsladt midlertidigt mod kaution. Kort herefter blev ansøgers bopæl ransaget, hvorefter ansøger udrejste illegalt. Nævnet bemærkede, at ansøger ikke har været politisk aktiv.

4.2 Etniske og religiøse minoriteter

I flere sager vedrørende religiøse minoriteter, særligt kristne konvertitter, er asylmotivet opstået eller forstærket efter indreisen til Danmark. Nævnet har meddelt K-status til ansøgere, som er kommet i myndighedernes søgelys, fordi de har praktiseret deres religion i Iran og/eller har intensiveret praktisering af deres tro i Danmark. Ligeledes meddeles asyl i enkelte sager vedrørende diskrimination og forfølgelse af etniske mindretal.

Nævnet meddelte K-status til en persisk mand som indledningsvist var kommet i de iranske myndigheders søgelys, da han under en udlandsrejse, havde ansøgt om visum til Israel. I den forbindelse blev ansøgers

bopæl ransaget og familiemedlemmer afhørt. I Danmark konverterede ansøger til kristendommen. Hans religiøse tilhørsforhold var almindeligt kendt på asylcenteret, ligesom oplysningen om ansøgers konvertering fremkom ved søgning på ansøgers navn på internettet.

Nævnet meddelte K-status til et ægtepar fra Teheran, som i Iran konverterede til kristendommen og her begyndte at gå i kirke i skjul. Den mandlige ansøger blev efterfølgende opsøgt af sikkerhedstjenesten, som overfaldt ham og chikanerede ham grundet hans religiøse praksis. Ansøgerne skjulte sig efter overfaldet indtil deres illegale udrejse.

Nævnet meddelte K-status til en etnisk azari fra Tabriz, som i forbindelse med sit reklamebureau i Iran rådede over trykkefaciliteter og teknisk udstyr, som han benyttede til at forfatte og udgive materiale vedrørende azariernes situation. Under deltagelse i en fest, som blev afbrudt og ransaget af civilklædte betjente, tabte ansøger sin mobiltelefon. På sim-kortet lå forskelligt materiale om azariernes situation. Ansøgers reklamebureau blev efterfølgende ransaget og hans computer konfiskeret.

4.3 Politisk opposition, herunder kurderes rettigheder

En stor gruppe sager omhandler mere kontinuerlige parti-politiske aktiviteter, især den kurdiske opposition. Sagerne omhandler ofte mere praktisk politisk arbejde, såsom opbevaring og distribution af ulovlig, politisk propaganda eller materiel bistand til medlemmer af den væbnede, kurdiske opstand. Derudover vedrører enkelte sager personer engageret i kvinders rettigheder samt genoptagelsessager, hvor ansøger gennem politiske aktiviteter i Danmark er blevet profileret.

Nævnet meddelte K-status til en kurdisk mand fra Sarepole Zahab, som sympatiserede med KDPI. Ansøger hjalp partiet ved at bistå partimedlemmer med illegalt at rejse til den iranske grænse. Under en rejse faldt de i baghold, hvorefter to medlemmer blev anholdt, hvorefter ansøger frygtede at de under tortur havde angivet ham som guide. Denne frygt understøttedes af myndighedsforespørgsler på ansøgers bopæl.

Nævnet meddelte K-status til en kurdisk kvinde fra Sazez, som bistod KDPI med at trykke og distribuere løbesedler på kurdisk. I 2005 blev hendes bopæl ransaget, mens hun ikke var hjemme. Familien advarede hende, hvorefter hun flygtede til Irak. Efterretningstjenesten havde siden ved gentagne henvendelser på bopælen eftersøgt ansøger.

Nævnet meddelte K-status til en kurdisk mand fra Kermanshah, som sympatiserede med KDPI. Ansøger arrangerede i den forbindelse en kurdisk digtoplæsning, hvorefter ansøger blev anholdt og under tilbageholdelse udsat for tortur. Ved løsladelsen blev han bortvist fra universitetet. Efterfølgende uddelte ansøger CD'er med politisk materiale. Da myndighederne ransagede hans bopæl, beslaglagde de kopier af CD'erne samt ansøgers kopier.

Nævnet meddelte K-status til en persisk kvinde fra Teheran, som deltog i en stort anlagt underskriftsindsamling til fordel for kvinders rettigheder og i forbindelse med indsamlingen advokerede for kvinders rettigheder. Hun blev anholdt i forbindelse med sine politiske aktiviteter og under tilbageholdelsen udsat for tortur og seksuelle overgreb. Ansøger blev løsladt mod kaution. I forbindelse med ansøgning om tilladelse til en demonstration i 2009 blev ansøgers bopæl ransaget. Ansøger var tidligere konverteret til eckankar, og under ransagningen konfiskerede myndighederne såvel religiøst som politisk materiale.

Nævnet meddelte K-status til en persisk mand fra Teheran, som oprindelig modtog endeligt afslag på asyl i 2003, selvom Nævnet havde lagt til grund, at han under en tilbageholdelse i 1999 havde været udsat for tortur. I Danmark havde ansøger fortsat sine politiske aktiviteter imod styret og var ved flere lejligheder blevet eksponeret på dansk TV, ligesom en række interviews med ansøger kunne ses på Youtube. Nævnet havde genoptaget sagen og meddelte ansøger asyl på baggrund af de nyere aktiviteter sammenholdt med den oprindelige tilbageholdelse.

4.4 Forfølgelse grundet før- eller udenomsægteskabelige forhold

Enkelte sager omhandler forfølgelse vedrørende før- eller udenomsægteskabelige forhold. Ansøgeren frygter her både forfølgelse i form af æresdrab begået af familiemedlemmer og forfølgelse fra myndighederne grundet styrets sædelighedslovgivning og fortolkning af islam.

Nævnet meddelte B-status til en kurdisk mand fra Kermanshah. Ansøger var gennem et år kæreste med en pige imod familiernes vilje. Parret håbede at overbevise familierne, og de planlagde derfor at have samleje, da familierne måske efterfølgende ville se sig nødsaget til at acceptere forholdet. Da kæresten fortalte sin familie om forholdet, blev hun dræbt af sin familie, hvorefter ansøger flygtede til Teheran. Familien havde

ligeledes fremsat trusler om æresdrab mod ansøger, ligesom de havde anmeldt det udenomsægteskabelige forhold til myndighederne.

4.5 Modsætningsforhold til sikkerheds- og efterretningstjenesten

Enkelte sager omhandler modsætningsforhold til myndighedsstyrker, som snarere end at være politisk motiverede, kan karakteriseres som samvittighedskonflikter, f.eks. betjente fra basji-styrkerne, der ikke ønsker at udføre ordre om angreb på demonstranter.

Nævnet meddelte K-status til en kurdisk mand, som siden 2005 arbejdede som betjent hos basji-styrkerne. Gennem sit arbejde oplevede han i stigende grad samvittighedskvaler ved de anvendte voldelige metoder, hvorfor han skrev flere kritiske breve til sin overordnede og forsøgte at klage over de hårdhændede overgreb mod befolkningen. Derudover hjalp han demonstranter til at flygte under en tilbageholdelse. Endelig deltog han som betjent under en demonstration mod styret, hvor han slog et medlem fra specialstyrkerne flere gange med sin metalknippel, da han havde overværet specialstyrken overfalde en ung pige. Efterfølgende opholdt han sig hos sin faster indtil sin illegale udrejse. Ansøgers bopæl var efterfølgende blevet ransaget flere gange.

Nævnet meddelte ligeledes B-status til en ung, kurdisk mand, som ikke selv var politisk aktiv. Ansøger var imidlertid fængslet i 20 dage i forbindelse med afhøring om sine familiemedlemmer, som myndighederne mistænkte for ulovlig, politisk virksomhed. Ansøger blev udsat for tortur og presset til at blive hvervet af efterretningstjenesten. Under tortur indvilligede ansøger derfor i at deltage i en aktion, hvor han skulle forgifte vandet i en brønd ved en kurdisk militærlejr. Ansøger ønskede ikke at medvirke til aktionen og udrejste umiddelbart efter sin løsladelse, som var betinget af deltagelse i aktionen.

4.6 Afslag

Det skal bemærkes, at ansøgere, der tilhører de ovennævnte kategorier, i mange tilfælde modtog afslag i Flygtningenævnet. Flygtningenævnets afgørelse beror i hvert enkelt tilfælde på en konkret og individuel vurdering, og langt størstedelen af afslagene gives, fordi Nævnet vurderer, at ansøgers forklaring ikke fremstår troværdig eller sandsynlig.

Således meddeles f.eks. afslag til en lang række kurdiske unge mænd, som har bidraget til KDPI's arbejde ved at uddele eller opbevare politisk materiale, male politiske slagord eller bistå væbnede kurdiske grupper med f.eks. hestefoder eller guiding gennem bjergene fordi Nævnet ikke finder forklaringerne troværdige.

Andre meddeles afslag, fordi Nævnet ikke finder det sandsynliggjort, at ansøgers aktiviteter skulle være kommet til de iranske myndigheders kendskab. F.eks. meddeles en række deltagere ved demonstrationer i forbindelse med præsidentvalget afslag, fordi Nævnet ikke finder det troværdigt at myndighederne skulle have identificeret ansøgeren – og derefter eftersøgt vedkommende – uanset om Nævnet lægger selve deltagelsen i demonstrationen til grund. Dette gælder også en række genoptagelsesanmodninger vedrørende politiske aktiviteter i Danmark, hvor Nævnet ikke finder, at aktiviteterne i Danmark er kommet til de iranske myndigheders kendskab. Endelig vurderes det forhold, at ansøgeren er udrejst illegalt af Iran og af den grund risikerer forfølgelse, ikke efter praksis at være tilstrækkeligt til at opnå asyl i sig selv.

Endelig meddeles afslag i sager, hvor konflikten betragtes som privatretslig. F.eks. meddeltes afslag i en sag vedrørende en økonomisk konflikt med en kriminel organisation.

5. Rigspolitiets status på arbejdet med udsendelse af afviste asylansøgere til Iran

Den 30. april 2011 var der ifølge udtræk fra Udlændingeregistret 94 personer i aktuel udsendelsesposition. I de sager, hvor udlændingen medvirker til udsendelsen, foreligger der ikke udsendelseshindringer, hvis der foreligger originale identitetspapirer. Sagsbehandlingstiden for udstedelse af rejsedokumenter på den iranske ambassade i København er erfaringsmæssigt kort, hvis udlændingen har et nationalt ID-kort, kørekort eller skolebevis med foto. I sager, hvor den udlænding, som skal udsendes, ikke er i besiddelse af rejsedokument, stiller den iranske ambassade i København med henvisning til iransk lovgivning krav om, at udlændingen selv underskriver en ansøgning om udstedelse af rejsedokument. Dette gælder også i tilfælde, hvor der ikke er tvivl om, at den pågældende er iransk statsborger. I sager, hvor den udlænding, som skal udsendes, ikke er i besiddelse af rejsedokumentation og ikke vil medvirke til udstedelse heraf, umuliggør den iranske ambassades holdning således udsendelse af iranske statsborgere. Der er senest foretaget udsendelse til Iran i marts 2011.¹⁶⁵

¹⁶⁵ Rigspolitiet, Status på arbejdet med udsendelse af afviste asylansøgere, juni 2011, p. 72

6. LITTERATURLISTE

Agence France Presse

"Iran's Moussavi blasts recent hangings as 'unfair': website", 10. maj 2010

<http://www.thefreelibrary.com/Iran's+Moussavi+blasts+recent+hangings+as+'unfair'%3A+website-a01612215845>

"Iran hangs woman, four other 'enemies of God'", 9. maj 2010

http://www.google.com/hostednews/afp/article/ALeqM5izsadZHuzuaPVN-g_GfOupXTzj6w

Amnesty International

Amnesty International Report Iran 2010

<http://www.amnesty.org/en/region/iran/report-2010>

Amnesty International Report 2011 – Iran Entry, 13. maj 2011

<http://www.amnesty.org/en/library/info/MDE13/058/2011/en>

Annual Report 2010, 28. maj 2010

<http://report2010.amnesty.org/en>

Annual Report 2011, 12. maj 2011

<http://www.amnesty.org/en/annual-report/2011>

"Student activist detained without charge", 15. marts 2010

<http://www.amnesty.org/en/library/asset/MDE13/032/2010/en/57a53a72-7b19-4b93-89a5-dacfd2a2576/mde130322010en.html>

"Iran: Election Contested, Repression Compounded", December 2009

<http://www.amnesty.org/en/library/info/MDE13/123/2009>

"Iran: Further information: Juvenile offender's execution scheduled: Mohammad Reza Haddad", 5. juli 2010

<http://www.amnesty.org/en/library/asset/MDE13/072/2010/en/96a9716b-7b98-4e58-992c-69936ea26833/mde130722010en.html>

"Iran executes teenager accused of killing 'Iran's strongest man'", 21. September 2011

<http://www.amnesty.org/en/news-and-updates/iran-executes-teenager-accused-killing-%E2%80%99Ciran%E2%80%99s-strongest-man%E2%80%9D-2011-09-21>

"Iranian Baha'i leaders hit by 'vindictive' sentence extension", 31. marts 2011,

<http://www.amnesty.org/en/news-and-updates/iranian-bahai-leaders-hit-vindictive-sentence-extension-2011-03-31>

"Iranian Christian pastor accused of 'apostasy' must be released", 30 september

2011, <http://www.unhcr.org/refworld/docid/4e8a9b582.html>

"Document - Iran: Detention without charge/ Fear of torture or ill-treatment", 22. juli 2005,

<http://www.amnesty.org/en/library/asset/MDE13/039/2005/en/0683bcaa-d4c7-11dd-8a23->

d58a49c0d652/mde130392005en.html

"Iran Arab minority protest deaths must be investigated", 19. april 2011 <http://www.amnesty.org/en/news-and-updates/iran-arab-minority-protest-deaths-must-be-investigated-2011-04-19>

"Amnesty International, Iran, Arbitrary arrests, torture and executions continues", 20. maj 2011, <http://www.amnesty.org/en/library/asset/MDE13/051/2011/en/dc1cd526-75b2-464d-91c0-271d08d92590/mde130512011en.pdf>

"Death sentences and executions in 2010", 28. marts 2011 <http://www.amnesty.org/en/library/asset/ACT50/001/2011/en/ea1b6b25-a62a-4074-927d-ba51e88df2e9/act500012011en.pdf>

"Death Sentences and Executions 2009", 30. marts 2010 <http://www.amnesty.org/en/library/asset/ACT50/001/2010/en/17348b70-3fc7-40b2-a258-af92778c73e5/act500012010en.pdf>

"Amnesty International, Iraq: Civilians under fire", 27. april 2010 <http://www.amnesty.org/en/library/info/MDE14/002/2010>

Baloch Hal, The

"Editorial: Why is Iran Unhappy?", 22. December 2010, <http://www.thebalochhal.com/2010/12/editorial-why-is-iran-unhappy/>

BBC

BBC, *"Timeline: Iran (A chronology of events)"*, opdateret 10. maj 2011 http://news.bbc.co.uk/2/hi/middle_east/country_profiles/790877.stm

BBC, *"Iran: Mir Hossein Mousavi and Mehdi Karroubi 'arrested'"* <http://www.bbc.co.uk/news/world-middle-east-12599837>

BBC, *"Iran opposition: Over 200 'arrested' in Tuesday protest"* <http://www.bbc.co.uk/news/world-middle-east-12625798>

BBC, *"Gay Iranian deportation reviewed"*, 13. marts 2008 <http://news.bbc.co.uk/2/hi/europe/7294908.stm>

Christian Solidarity Worldwide

Christian Solidarity Worldwide, *"Briefing: Iran – Religious Freedom Profile"*, september 2009 <http://dynamic.csw.org.uk/article.asp?t=report&id=117>

Danish Immigration Service

"Human Rights Situation for Minorities, Women and Converts, and Entry and Exit Procedures, ID Cards, Summons and Reporting, etc.", april 2009 http://www.nyidanmark.dk/NR/rdonlyres/90D772D5-F2DA-45BE-9DBB-87E00CD0EB83/0/iran_report_final.pdf

Den store Danske Encyklopædi

www.denstoredanske.dk

European Court of Human Rights

"Chamber judgement, Case of R.C. v. Sweden (application no. 41827/07) Deporting an Iranian dissident to Iran would be contrary to the Convention", 9. marts 2010

(<http://cmiskp.echr.coe.int/tkp197/view.asp?action=html&documentId=864117&portal=hbkm&source=externalbydocnumber&table=F69A27FD8FB86142BF01C1166DEA398649>)

European Parliament

Resolution of 22 October 2009 on Iran

(<http://www.europarl.europa.eu/document/activities/cont/200910/20091030ATT63498/20091030ATT63498EN.pdf>)

EU-Domstolen

"T-256/07 People's Mojahedin Organization of Iran mod Rådet for Den Europæiske Union (DOM)",

http://www.eu-ophlysningen.dk/dokumenter/efdomstolen/domme/anlaeggelse/2007/T256_07/

Foreign Policy Centre

"A revolution without rights? Women, Kurds and Bahais searching for equality in Iran", 25. november 2008

<http://fpc.org.uk/fsblob/1006.pdf>

Free Dictionary.com, The

<http://encyclopedia2.thefreedictionary.com/Sufism>

Freedom House

"Women's Rights in the Middle East and North Africa 2010 – Iran", 3. marts 2010

<http://freedomhouse.org/uploads/specialreports/womensrights/2010/womensrights2010.pdf>

"Freedom in the World - Iran 2010", 7. maj 2010

<http://www.freedomhouse.org/template.cfm?page=22&year=2010&country=7842>

"Freedom of the Press 2010 – Iran", 1. oktober 2010

<http://freedomhouse.org/template.cfm?page=251&country=7842&year=2010>

"Freedom on the Net 2011 – Iran", 18. april 2011

<http://www.freedomhouse.org/images/File/FotN/Iran2011.pdf>

"Freedom in the World - Iran 2011", 12. maj 2011

<http://www.freedomhouse.org/template.cfm?page=22&year=2011&country=8057>

Global Security Website http://www.globalsecurity.org/
Guardian, The <i>"Fears grow for lawyer of woman in Iran stoning case"</i> , artikel fra 6. juli 2011 http://www.guardian.co.uk/world/2011/jul/06/lawyer-woman-iran-stoning-case <i>"Unavgiven artikel af Shirin Ebadi"</i> , 6. oktober 2009 http://www.guardian.co.uk/commentisfree/2009/oct/06/iran-women-rights-vote-discrimination <i>"Iran appoints first female cabinet minister for 30 years"</i> , 3. september 2009, http://www.guardian.co.uk/world/2009/sep/03/iran-woman-cabinet-minister
Hands Off Cain, The <i>2010 Report</i> http://www.handsoffcain.info/bancadati/index.php?tipotema=arg&idtema=13310629
High Commissioner for Human Rights, Office of The <i>"Iran: UN experts condemn public execution of juvenile and reiterate call for immediate halt on death penalty"</i> , 22. September 2011 http://www.ecoi.net/local_link/202670/322134_de.html
Human Rights Watch <i>"The Islamic Republic at 31. Post-election Abuses Show Serious Human Rights Crisis"</i> , februar 2010 http://www.unhcr.org/refworld/docid/4b84eb0c2.html <i>"Iran: Investigate Reported killings of Demonstrators"</i> , 29. april 2011 <i>Iran: Investigate Reported Killings of Demonstrators</i> <i>"World Report 2010"</i> , januar 2010 http://www.hrw.org/world-report-2010 <i>"Freedom of Expression and Association in the Kurdish Regions"</i> , 9. januar 2009, http://www.hrw.org/sites/default/files/reports/iran0109_web.pdf
International Campaign for Human Rights in Iran <i>"Death in Prison: No One Held Accountable"</i> , 24. juni 2011 http://www.iranhumanrights.org/2011/06/death-in-prison/ <i>"Student's Death Sentence for Throwing Rocks Reversed"</i> , 16. maj 2010 http://www.iranhumanrights.org/2010/05/student%E2%80%99s-death-sentence-for-throwing-rocks-reversed/

International Federation for Human Rights

"Iran/ death penalty – A state terror policy", 28. april 2009
http://www.fidh.org/IMG/pdf/Rapport_Iran_final.pdf

"The hidden side of Iran", 1. oktober 2010
<http://www.fidh.org/IMG/pdf/IrandiscrimLDDHI545a.pdf>

"Repression of human rights defenders continues with four convictions", 20. maj 2010
<http://www.fidh.org/Repression-of-human-right-defenders-continues>

"Iraq must protect the rights of Camp Ashraf residents", 31. juli 2009
<http://www.fidh.org/Iraq-must-protect-the-rights-of-Camp-Ashraf?envoiamis=1>

International Freedom of Expression eXchange

"Alert: Emadoldin Baghi freed; another journalist arrested, held incommunicado", 25. juni 2010
http://ifex.org/iran/2010/06/25/baghi_freed/

International Gay and Lesbian Human Rights Commission, The

"Iran, Stop Executions for Sodomy Charges", 25. november 2009
<http://www.iglhrc.org/cgi-bin/iowa/article/takeaction/globalactionalerts/1028.html>

Internet World Stats 2009 og 2010

<http://www.internetworldstats.com/stats5.htm>

Iran Human Rights Documentation Center

"Covert Terror: Iran's Parallel Intelligence Apparatus", april 2009
<http://www.iranhrdc.org/english/publications/reports/3156-covert-terror%3A-iran%E2%80%99s-parallel-intelligence-apparatus.html?p=11>

Iran Primer

Iran Primer report, *"Patterns of Iran Human Rights Abuses 2010"*, udgivet af the US Institute of Peace (USIP) 16. december 2010
<http://iranprimer.usip.org/blog/2010/dec/16/patterns-iran-human-rights-abuses-2010>

The Basij Resistance Force, 21. oktober 2010
<http://iranprimer.usip.org/resource/basij-resistance-force>

Iranian Minorities' Human Rights Organisation (IMHRO)

Iranian Minorities' Human Rights Organisation, 9. November 2009

http://www.iranianminorities.org/
Jane's Sentinel Security <i>Assessment</i> , opdateret 1. februar 2011 http://sentinel.janes.com/public/sentinel/index.shtml
Landinfo <i>"Iran: Forverret situasjon for kristne konvertitter"</i> , 1. marts 2011 http://www.landinfo.no/asset/1557/1/1557_1.pdf <i>"Honour killings in Iran"</i> , 22. maj 2009 http://www.landinfo.no/asset/960/1/960_1.pdf <i>"Iran: Utroskap og graviditet utenfor ekteskap"</i> , 7. april 2010 http://www.landinfo.no/asset/1210/1/1210_1.pdf <i>"Returnerte asylsøkere"</i> , 19. april 2011 http://www.landinfo.no/asset/1602/1/1602_1.pdf
Middle East Online <i>"Poverty, blind violence in Iran's Baluchestan"</i> , 20. februar 2008 http://article.wn.com/view/2008/02/20/Poverty_blind_violence_in_Iran_s_Baluchestan/
Minority Right Group <i>"State of the World's Minorities and Indigenous Peoples 2011"</i> , 6. juli 2011 http://www.minorityrights.org/10848/state-of-the-worlds-minorities/state-of-the-worlds-minorities-and-indigenous-peoples-2011.html
Nejat Society <i>"Red Cross repatriates 260 Iran rebels; MKO from Iraq"</i> , 3. juni 2009 http://www.nejatngo.org/en/Catv.aspx?id=92
New York Times <i>"In a Death Seen Around the World, a Symbol of Iranian Protests"</i> , 22. juni 2009 http://www.nytimes.com/2009/06/23/world/middleeast/23neda.html
Radio Free Europe Radio Liberty <i>"Ahmadinejad Calls Homosexuality Among 'Ugliest Acts'"</i> , 29. april 2009 http://www.rferl.org/content/Ahmadinejad_Calls_Homosexuality_Among_Ugliest_Acts/1618568.html

Refugee Review Tribunal, Sydney/Melbourne: Australian Government, <i>Country Advice Iran</i>. 19. august 2010 http://www.mrtrt.gov.au/Country-Advice/Iran/Iran/default.aspx
Reporters Without Borders "PRESS FREEDOM BAROMETER 2011", anvendt 26. oktober 2011, http://en.rsf.org/report-iran,153.html "Predators of Press Freedom Iran – Mahmoud Ahmadinejad", 3. maj 2011, http://www.unhcr.org/refworld/country,,,IRN,,4dc2b52f9,0.html "Press freedom violations recounted in real time (from July to December 2010)", 11. februar 2011, http://en.rsf.org/iran-press-freedom-violations-recounted-04-11-2010,37863.html "Journalists going missing in Iran, those based abroad getting death threats", 1. marts 2011, http://en.rsf.org/iran-journalists-going-missing-in-iran-01-03-2011,39647.html
Rigspolitiet <i>Status på arbejdet med udsendelse af afviste asylansøgere, juni 2011</i> http://www.nyidanmark.dk/NR/rdonlyres/4E2A1C3F-C49F-4776-91EE-9446FFAA072F/0/status_udsendelse af afviste asylansogere juni 2011.pdf
Social Institutions and Gender Index, The 2009 (SIGI) "Country Profile on Iran", 11. maj 2011 http://genderindex.org/country/iran-islamic-rep
Spiegelonline International "Wave of Homophobia Sweeps the Muslim World", 17. September 2009 http://www.spiegel.de/international/world/0,1518,647913,00.html
UNFPAs landeprofil på Iran 2009 http://iran.unfpa.org/Country%20Profile.asp
UN General Assembly "The situation of Human Rights in The Islamic Republic of Iran: Report of The Secretary General", 23. September 2009 http://www.unhcr.org/refworld/country,COI,,,IRN,,4ad87b962,0.html
United States Commission on International Religious Freedom "Annual Report of the United States Commission on International Religious Freedom, (Covering April 1, 2010 – March 31, 2011)", 28. april 2011,

<http://www.uscirf.gov/images/book%20with%20cover%20for%20web.pdf>

US Department of State

"Country Reports on Human Rights Practices 2002 Iran", 31. Marts 2003

<http://www.state.gov/g/drl/rls/hrrpt/2002/18276.htm>

"2009 Report on International Religious Freedom – Iran", 26. oktober 2009

<http://www.state.gov/g/drl/rls/irf/2009/127347.htm>

"2009 Human Rights Report Iran", 11. marts 2010

<http://www.state.gov/g/drl/rls/hrrpt/2009/nea/136068.htm>

"2010 Human Rights Report Iran"

<http://www.state.gov/g/drl/rls/hrrpt/2010/nea/154461.htm>

"International Religious Freedom Report 2010", 17. november 2010

http://www.state.gov/g/drl/rls/irf/2010_5/168264.htm

"Country Report on Human Rights Practices 2010 Iran", 8. april 2011

<http://www.state.gov/g/drl/rls/hrrpt/2010/nea/154461.htm>

US Institute of Peace (USIP)

Iran Primer report, "*Patterns of Iran Human Rights Abuses 2010*", udgivet af the US Institute of Peace (USIP)
16. december 2010

<http://iranprimer.usip.org/blog/2010/dec/16/patterns-iran-human-rights-abuses-2010>

World Security Network

"Iran's Intelligence and Security Services", 29. November 2010

http://www.worldsecuritynetwork.com/showArticle3.cfm?article_id=18470